KATALOG WYDAWNICZY

INSTYTUT TEATRALNY IM. ZBIGNIEWA RASZEWSKIEGO

:nstytut+eatralny

WSTĘP

Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego powołuje publiczną debatę o współczesnym polskim teatrze, poszerza perspektywy towarzyszącej mu refleksji naukowej, wspiera działalność badawczą i edukacyjną oraz nieustannie rozbudowuje największe w Polsce archiwum tematyczne gromadzące dokumentację współczesnego teatru. Działa na rzecz polskiego środowiska teatralnego realizując programy i konkursy dotacyjne takie jak Teatr Polska, Lato w teatrze czy OFF Polska. Prowadzi największy portal poświęcony w całości polskiemu teatrowi pod nazwą e-teatr, internetową Encyklopedię Teatru Polskiego, specjalistyczną Księgarnię PROSPERO oraz wydawnictwo.

- IT WWW
- WYDAWNICTWO
- E-TEATR
- ENCYKLOPEDIA TEATRU
- IT NA FACEBOOKU
- IT NA INSTAGRAMIE

część 1

NOWOŚCI

Juliusz Osterwa

Dziennik 1934–1935

redakcja: Wanda Świątkowska

ISBN: 978-83-67682-75-6
seria wydawnicza:
Reducie na stulecie

rok wydania: 2025
oprawa: twarda z obwolutą

liczba stron: 680
cena: 42,00 zł

Juliusz Osterwa pisał dzienniki przez całe życie. Zachowana rękopiśmienna spuścizna pochodzi jednak głównie z okresu II wojny światowej. *Dziennik 1934–1935* różni się zasadniczo od tych dotychczas opublikowanych. Obejmuje czas pomiędzy 19 lutego 1934 a 22 czerwca 1935, kiedy Osterwa pełnił funkcję dyrektora Teatru Miejskiego im. Juliusza Słowackiego. W związku z jego pozycją zawodową i towarzyską w tamtych latach dziennik jest wyjątkowym świadectwem wydarzeń, w których uczestniczył. Również teatr pozostaje ważnym tematem notatek. *Dziennik 1934–1935* to jednak przede wszystkim obraz zakochanego mężczyzny. Głównym tematem zapisków jest bowiem ówczesna relacja Osterwy z Hanką Ordonówną, aktorką i popularną pieśniarką.

Dobrochna Ratajczakowa

Dzieje komedii polskiej. Od XVI wieku do końca PRL-u. Tom 1

ISBN: 978-83-67682-49-7
rok wydania: 2024
liczba stron: 536
oprawa: twarda z obwolutą
cena: 80,00 zł

Pierwsza część monumentalnego, trzytomowego dzieła Dobrochny Ratajczakowej *Dzieje komedii polskiej*. Niezwykła próba przywrócenia zepchniętemu na margines gatunkowi właściwego miejsca w dziejach polskiej literatury. Tom obejmuje dwie rozległe epoki, w jakich kształtowały się w Polsce odmiany tego gatunku. W okresie dawnej Polski autorka śledzi jej dwie odmiany: elitarno-dworską i inteligencko-plebejską; natomiast oświeceniowe przejście do nowoczesności przynosi wskazanie fundamentów polskiej komedii w formule klasycystycznej, jej funkcję zwierciadła obyczajów na scenie publicznej, a także przypisanie komedii nie tylko funkcji rozrywkowej, ale i politycznej.

Dobrochna Ratajczakowa

Dzieje komedii polskiej. Od XVI wieku do końca PRL-u. Tom 2

ISBN: 978-83-67682-50-3
rok wydania: 2024
liczba stron: 668
oprawa: twarda z obwolutą
cena: 80,00 zł

Drugi tom *Dziejów komedii polskiej* obejmuje pierwszą fazę długiego okresu transformacji gatunkowej komedii od ostatnich lat przedrozbiorowych do odzyskania przez Polskę niepodległości. Rozpoczyna go zmierzch klasycystycznego modelu i poszukiwanie form odmiennych, jednoaktowych bądź komedii wychylonych ku farsie i bulwarowi, a wreszcie znajdujących oparcie w biedermeierze. Jest to wreszcie epoka Aleksandra Fredry, który choć marginalizowany, zdobył status Mistrza.

Dobrochna Ratajczakowa

Dzieje komedii polskiej. Od XVI wieku do końca PRL-u. Tom 3, wol. 1, wol. 2

wol. 1:
ISBN:
978-83-67682-510
liczba stron: 551
wol. 2:
ISBN:
978-83-67682-794
liczba stron: 664
oprawa:
twarda z obwolutą
rok wydania: 2025
cena: 120 zł

Trzeci tom *Dziejów komedii polskiej* ukazał się w dwóch woluminach. Pierwszy obejmuje drugą fazę transformacji gatunkowej komedii, która w ujęciu Autorki rozpada się na dwie epoki: pozytywizmu i młodopolskiego modernizmu. Z jednej strony charakteryzują je ostre podziały, z drugiej zaś obie epoki istnieją we wzajemnych splotach i uwarunkowaniach. Z dzisiejszej perspektywy wiek XIX wydłuża swoje trwanie i rozciąga się na kilka dekad XX stulecia, nie tylko na okres międzywojenny, ale pod pewnymi względami także na lata powojenne, omówione w drugim woluminie. Dynamiczne procesy poszukiwania nowych odmian gatunkowych komedii zachodzą zarówno w ramach teatru mieszczańskiego, jak i pod wpływem przemian historyczno-politycznych na scenach popularnych i rozrywkowych. W drugim woluminie znalazła się kontynuacja rozważań nad biegnącymi różnymi traktami losami komedii w okresie międzywojennym i powojennym. Przede wszystkim pada tu pytanie, czy awangarda mogła zaoferować teatrowi dwudziestolecia nowe odmiany gatunkowe komedii, a także podjęta zostaje próba bilansu „komediowego" po zakończeniu wojny. Z jednej strony mamy tu bowiem wciąż widoczną matrycę komedii XIX-wiecznej, która zaważyła zwłaszcza na nostalgiczno-patriotycznej tradycji teatru emigracyjnego. Z drugiej strony, wobec zmagania się autorów i publiczności z rzeczywistością PRL-u, toczyła się swego rodzaju gra z ramą gatunku w poszukiwaniu oryginalnych form komediowo-groteskowych. Ta gra widoczna była nie tylko na scenach publicznych, ale także w teatrach studenckich i na estradach kabaretowych, które stanowiły nową przestrzeń śmiechu w tych nieśmiesznych czasach.

NAGRODA: Główna Nagroda Polskiego Towarzystwa Badań Teatralnych (PTBT) w 2026 roku dla najlepszej publikacji o teatrze

Dariusz Kosiński

Grot Fausta. Faustyczne dzieje teatru Jerzego Grotowskiego

ISBN: 978-83-67682-74-9
rok wydania: 2025
liczba stron: 696
oprawa: miękka ze skrzydełkami
cena: 60,00 zł

Grot Fausta to monografia składająca się z trzech części. Pierwsze dwie prezentują najpełniejsze z dotychczasowych rekonstrukcje (oparte na niewykorzystywanych wcześniej materiałach, w szczególności egzemplarzach teatralnych i aktorskim egzemplarzu Zbigniewa Cynkutisa ze szczegółowymi notatkami aktora), analizy i interpretacje dwóch wyreżyserowanych przez Jerzego Grotowskiego inscenizacji dramatów odwołujących się do legendy Fausta: *Fausta* według Johanna Wolfganga Goethego (Teatr Polski w Poznaniu, 1960) oraz *Tragicznych dziejów doktora Fausta* (Teatr-Laboratorium 13 Rzędów w Opolu, 1963). Część trzecia poświęcona jest Faustycznym dziejom teatru Grotowskiego, zawiera syntetyczne interpretacje *Studium o Hamlecie* i *Księcia Niezłomnego* oraz analizę i interpretację *Apocalypsis cum figuris*.

praca zbiorowa

Pamięć teatru. Polska fotografia teatralna od początku istnienia do dziś

ISBN: 978-83-67682-77-0
rok wydania: 2025
liczba stron: 504
oprawa: twarda
cena: 199,00 zł

Pamięć teatru to papierowa wersja wirtualnej wystawy o tym samym tytule. Pierwsza inicjatywa, która w całości próbuje podsumować historię polskiej fotografii teatralnej i historię polskiego teatru w kontekście pojawienia się i rozwoju medium fotografii. To pierwsza, ale jedna z wielu możliwych narracji. Współpracując z licznymi instytucjami oraz osobami prywatnymi, zespół kuratorski dokonał wyboru czterystu obiektów. Wyselekcjonowane fotografie – często po raz pierwszy prezentowane publicznie i zestawione obok siebie – pozwalają przyjrzeć się ewolucji fotografii teatralnej w Polsce od jej początków do współczesności, prześledzić zmiany technologiczne, artystyczne i społeczne i ich wpływ na fotografowanie teatru.

Tadeusz Kornaś

Od STS-ów do kontrkultury. Teatr studencki w PRL-u w latach 1954–1969. Najważniejsze zespoły i spektakle

ISBN: 978-83-67682-73-2
rok wydania: 2025
liczba stron: 508
oprawa: twarda
cena: 79,00 zł

„Książka stanowi pierwszą w Polsce próbę napisania historii teatru studenckiego w PRL-u. Niniejszy tom, pierwszy trzech zamierzonych, opisuje historię tego ruchu w burzliwym okresie odwilży, małej stabilizacji, po początki rodzimej kontrkultury (czyli lata 1954–1969). Z konieczności jest więc też świadectwem istotnych przemian politycznych oraz nadziei, rozczarowań młodego pokolenia artystów. Zarazem stanowi zapis głębokich i oryginalnych poszukiwań artystycznych, które spowodowały, że ruch teatrów studenckich wykroczył daleko poza środowiskowe ramy uczelni, stanowiąc bardzo istotny element kultury polskiej" – Tadeusz Kornaś.

Barbara Osterloff

Pejzaż. Rozmowy z Mają Komorowską dawne i nowe

5 wydanie, uzupełnione

ISBN: 978-83-67682-72-5
rok wydania: 2025
liczba stron: 258
oprawa: miękka ze skrzydełkami
cena: 56,00 zł

„Ta książka ma już swoją historię. Był rok 2004, kiedy po raz pierwszy ukazała się nakładem Oficyny Wydawniczej Errata. Przyjęta życzliwie, została wyróżniona w dorocznej ankiecie miesięcznika «Teatr» jako «najciekawsza książka o teatrze» . Potem przyszły następne wydania (2008, 2010). Z biegiem lat *Pejzaż*... stał się «klasyką» wśród teatraliów — i wciąż jest czytany. Ukazuje się ze zmianami, w innym opracowaniu graficznym, wzbogacony o nieznane zdjęcia. Specjalnie do tego wydania zostały zamówione i napisane nowe teksty. Składają się one na część zatytułowaną *Po latach*, która dopełnia fascynujący i trudny temat przenikania się sztuki i życia, wciąż obecny w naszych rozmowach z Mają Komorowską, rozpoczętych kilkanaście lat temu" — Barbara Osterloff.

praca zbiorowa

Praktykując pedagogikę teatru. Pojęcia, wartości, przykłady

redakcja: Justyna Czarnota, Iga Kruk-Żurawska, Katarzyna Piwońska

ISBN: 978-83-67682-54-1
rok wydania: 2024
liczba stron: 240
oprawa: miękka ze skrzydełkami
cena: 60,00 zł

Pierwsza w Polsce pozycja tak szeroko opowiadająca o jednym z najgorętszych trendów współczesnego życia teatralnego. Ukazuje spektrum refleksji i doświadczeń osób zajmujących się pedagogiką teatru. Przybliża zagadnienia ważne dla jej historii i teraźniejszości w Polsce. Praca nad jej koncepcją wiązała się z wyzwaniem znalezienia ram opowieści o tej dyscyplinie, które będą oddawać jej charakter – dziedziny żywej, nieprzerwanie rozwijanej przez różne osoby w wielu kontekstach. Do tworzenia tekstów składających się na sześć bloków tematycznych zostało zaproszonych 36 autorek i autorów. To książka, która zachęca zarówno do poznania doświadczeń i refleksji innych osób, jak i do przeglądania się w niej ze swoją własną praktyką i namysłem nad nią.

praca zbiorowa

Reinterpretacje. Publikacja powarsztatowa

ISBN: 978-83-67682-67-1
rok wydania: 2025
liczba stron: 68
oprawa: miękka
cena: 40,00 zł

Warsztaty *Reinterpretacje* odbyły się w ramach X edycji Konkursu Fotografii Teatralnej. Autorzy i autorki zdjęć zdecydowali się uchwycić współczesny teatr z różnych stron – niektórzy z nich opowiadali o wspomnieniach i stracie za pomocą teatralnych wnętrz (*Ghost light* Karoliny Jóźwiak), inni całą uwagę skupili na przedmiotach (*Rekwizyty* Anny Palusińskiej), relacji człowieka z technologią (*Digital shadow* Marcina Nalepy) i traumie (*Fragmenty* Patrycji Stali). Jeden z projektów starał się uchwycić teatralność zdjęć umieszczanych na platformie LinkedIn (*Macierz jednostki* Magdy Gramsz), podczas gdy drugi z pomocą drag queen nawiązuje do archiwalnych zdjęć teatralnych (*Grażyna* Agi Bilskiej). Nie zabrakło także zdjęć portretowych osób na co dzień w teatrze „niewidzialnych": krakowskich garderobianych (*Skene* Mateusza Torbusa) i oświetleniowców (*Cień światła* Kaliny Sobesto).

część 2

SERIE WYDAWNICZE

SERIA NOWA BIBLIOTEKA INSTYTUTU TEATRALNEGO

W serii ukazują się książki wyłonione do publikacji w drodze Konkursu Badawczo-Wydawniczego Instytutu Teatralnego, którego celem jest wspieranie rozwoju rodzimej refleksji poświęconej sztuce scenicznej, w tym w szczególności teatrowi polskiemu, a także przedstawieniom kulturowym i performansom. Książki z tej serii podejmują problematykę teatru polskiego w szerszym kontekście badania kultury, rozpoznając rozmaite funkcje, jakie spełnia on wobec wspólnoty kulturowej. Teatr traktowany jest tu jako medium spraw publicznych, mechanizmów formowania i przepracowywania tożsamości i świadomości zbiorowej, ujawniania afektów decydujących o dynamice kultury i życia zbiorowego.

Magdalena Figzał-Janikowska

Performanse plastyczne Władysława Hasiora

ISBN: 978-83-67682-48-0
rok wydania: 2024

liczba stron: 296
oprawa: miękka ze skrzydełkami

cena: 59,00 zł

Pierwsza monografia w całości poświęcona performatywnej twórczości Władysława Hasiora. Autorka przygląda się w niej mniej znanym obszarom działalności zakopiańskiego artysty, analizując jego akcje efemeryczne, teatralizowane ceremonie odsłonięcia rzeźb i pomników, realizacje scenograficzne, wreszcie projekty partycypacyjne i aktywizujące publiczność. Podejmując próby zrekonstruowania kształtu wybranych performansów plastycznych, badaczka odwołuje się do ich materialnych i niematerialnych „śladów": zachowanych dokumentów fotograficznych, filmowych, nagranych i zapisanych komentarzy samego autora, artykułów prasowych oraz relacji widzów-uczestników.

Marcin Kościelniak

Egoiści. Trzecia droga w kulturze polskiej lat 80.

ISBN: 978-83-66124-06-6
rok wydania: 2018

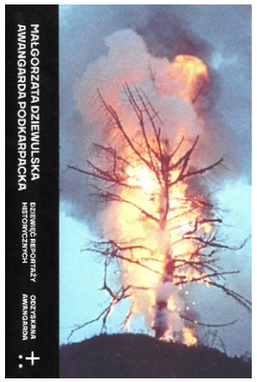
liczba stron: 588
oprawa: miękka ze skrzydełkami

cena: 35,00 zł

Tematem książki Marcina Kościelniaka jest Kultura Zrzuty. Autor przedstawia to dotychczas bliżej nieopisywane środowisko, jego działania, inicjatywy i imprezy artystyczne. Traktuje Kulturę Zrzuty jako trzecią – obok kultury oficjalnej i kultury drugiego obiegu – drogę w kulturze polskiej okresu stanu wojennego. Bada przede wszystkim lata 80., z wycieczkami do poprzednich dekad PRL-u oraz w lata 90.
„Książka jest odświeżającym i istotnym uzupełnieniem, a jednocześnie pewnym przekształceniem mapy idei najnowszej historii Polski i ważnym głosem w toczącej się obecnie debacie o dziedzictwie Solidarności, również w jego lewicowym wymiarze. Autor buduje konsekwentny i trudny do przełknięcia obraz polskiego tradycjonalizmu – tym ostrzej przedstawiony, im bardziej przegląda się w lustrze praktyk Kultury Zrzuty" – Iwona Kurz.

SERIA ODZYSKANA AWANGARDA

Książki w tej serii powstały w ramach rozpoczętego w 2017 roku w Instytucie Teatralnym międzynarodowego projektu, którego celem było udokumentowanie i przedstawienie dorobku awangardy teatralnej Europy Środkowo-Wschodniej. Projekt skupił badaczy teatru Europy Środkowo-Wschodniej z czternastu środkowoeuropejskich krajów: Białorusi, Bułgarii, Chorwacji, Czech, Gruzji, Litwy, Łotwy, Polski, Rumunii, Serbii, Słowacji, Słowenii, Ukrainy i Węgier. Punktem wyjścia było założenie, że siła oddziaływania niemieckiej i rosyjskiej awangardy teatralnej przesłoniła dorobek awangardy krajów leżących w pasie pomiędzy Niemcami i Rosją – od krajów nadbałtyckich po Bałkany i Kaukaz. A kultura tych krajów wytworzyła oryginalne, własne projekty i rozwiązania, w jakiejś mierze będące przetworzeniem inspiracji płynących ze Wschodu i Zachodu, nieodmiennie jednak kierowanych poszukiwaniami własnego stylu teatralnego.
Więcej materiałów oraz informacji na temat projektu Odzyskana Awangarda: https://oa.encyklopediateatru.pl/pl.

Małgorzata Dziewulska

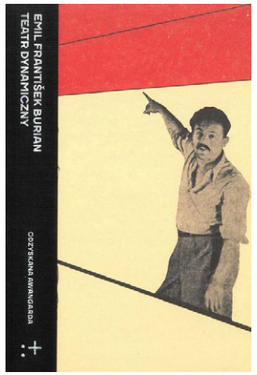
Awangarda podkarpacka. Dziewięć reportaży historycznych

ISBN: 978-83-67682-43-5
rok wydania: 2024

liczba stron: 482
oprawa: miękka ze skrzydełkami

cena: 53,00 zł

Książka stanowi pierwsze omówienie wątków międzywojennej awangardy ukraińskiej, polskiej i żydowskiej jako działających na jednej ziemi, na terytorium dwóch prowincji galicyjskich, w górnym dorzeczu Wisły i Dniestru. W reportażowej relacji o indywidualnych losach artystów (Łeś Kurbas, Pawło Kowżun, Bohdan Ihor Antonycz, Stowarzyszenia artystyczne, Leopold Lewicki, Teatr malarzy Cricot, Henryk Wiciński, Tadeusz Kantor, Józef Chrobak) oddaje głos źródłom, które mówią o kształtującym wyobraźnię doświadczeniu historycznym.

Emil František Burian

Teatr dynamiczny. Wybór pism o teatrze, muzyce i polityce

wybór, opracowanie i redakcja naukowa: Jan Jiřík
przekład: Krystyna Mogilnicka

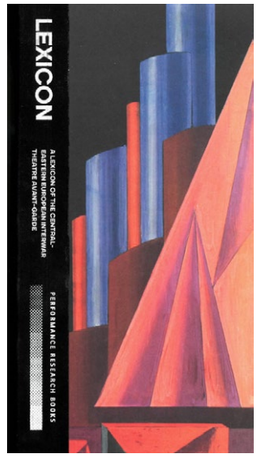
ISBN: 978-83-67682-14-5
rok wydania: 2023

liczba stron: 424
oprawa: miękka ze skrzydełkami

cena: 40,00 zł

Antologia prezentuje teksty wybrane spośród kilkuset esejów, rozpraw krytycznych i manifestów Emila Františka Buriana, jednej z najwybitniejszych osobowości czeskiej kultury i życia publicznego pierwszej połowy XX wieku: kompozytora, śpiewaka, eseisty, współzałożyciela lub założyciela czeskich teatrów awangardowych, z teatrem D na czele. Przybliża sposób myślenia Buriana o teatrze i sztuce dramaturgicznej – koncept teatru dynamicznego, teatru syntetycznego, polidynamiki, pracy scenicznej itp. Teksty zgromadzone zostały w układzie chronologicznym, dzięki czemu tom ukazuje ewolucję poglądów autora i ich ścisły związek z polityką.

NAGRODA: Najpiękniejsze Polskie Książki 2023 – wyróżnienie w kategorii LITERATURA NAUKOWA i POPULARNONAUKOWA

A Lexicon of the Central-Eastern European Interwar Theatre Avant-garde

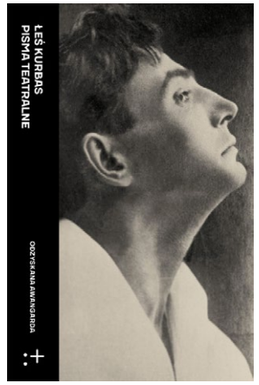
redakcja: red. Dariusz Kosiński
redaktorzy sekcji: Zoltán Imre, Martin Bernátek, Przemysław Strożek, Justyna Michalik-Tomala, Marina Milivojević Mađarev
współwydawca: Performance Research Books

ISBN: 978-83-67682-17-6
rok wydania: 2023

liczba stron: 700
oprawa: miękka ze skrzydełkami

cena: 140,00 zł

Leksykon międzywojennej awangardy teatralnej Europy Środkowo-Wschodniej pod redakcją Dariusza Kosińskiego jest wynikiem wieloletniej współpracy badaczy teatru i sztuk performatywnych z kilkunastu państw Europy Środkowo-Wschodniej. Nie jest słownikiem terminów, zjawisk, osób, wydarzeń, dzieł itp., lecz zbudowanym z esejów tekstowym performansem ustanawiającym międzywojenną awangardę teatralną jako odrębne i specyficzne zjawisko historyczne. Przedstawia wybrane, uznane przez międzynarodowy zespół badawczy za szczególnie ważne, aspekty awangardowych programów, osiągnięć i działań, które miały miejsce między dwoma wielkimi wojnami światowymi w Europie Środkowo-Wschodniej.

Łeś Kurbas. Pisma teatralne

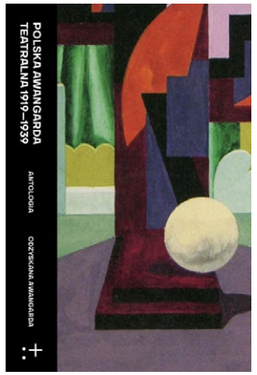
redakcja: Anna Korzeniowska-Bihun
przekład: Bruno Chojak, Marta Kacwin-Duman, Anna Korzeniowska-Bihun

ISBN: 978-83-66124-53-0
rok wydania: 2021

liczba stron: 488
oprawa: miękka ze skrzydełkami

cena: 35,00 zł

Zbiór pism teatralnych Łesia Kurbasa — wybitnego ukraińskiego reformatora i twórcy teatru, aktora i reżysera, założyciela trzech teatrów: Młodego Teatru, Kyjdramte i Berezilu. Teksty źródłowe w większości stanowią stenogramy z posiedzeń sztabu reżyserskiego, wykładów o reżyserii i praktyce scenicznej. Tom zawiera również artykuły publikowane przez Kurbasa w gazetach oraz teksty jego współautorstwa, a także zredagowane relacje osób trzecich. Zostały ułożone według dominującego tematu, tak by ułatwić polskiemu czytelnikowi poruszanie się po arcybogatej, ale również arcytrudnej, spuściźnie Łesia Kurbasa. Teksty źródłowe są opatrzone przypisami i poprzedzone wstępem autorstwa Anny Korzeniowskiej-Bihun.

Polska awangarda teatralna 1919–1939. Antologia

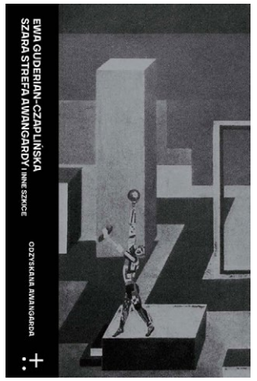
wybór, opracowanie i redakcja naukowa: Dorota Fox, Dariusz Kosiński

ISBN: 978-83-66124-62-2
rok wydania: 2021

liczba stron: 592
oprawa: miękka ze skrzydełkami

cena: 45,00 zł

Zbiór tekstów źródłowych z lat 1919–1939, które składają się na reprezentację tytułowego zjawiska od strony koncepcji, projektów i programów (części 1–3) oraz z perspektywy dokonań i realizacji (część 4). Autorkami i autorami tekstów zgromadzonych w antologii są przede wszystkim artystki i artyści, a także komentujące ich propozycje i dokonania krytyczki i krytycy.
Od czasu opublikowanej w roku 1973 przez Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe książki *Myśl teatralna polskiej awangardy 1919–1939*. Antologia jest to pierwsza całościowa propozycja ujęcia dorobku polskiej awangardy teatralnej. Poszczególne teksty zostały opracowane naukowo i wyposażone w obszerne przypisy oddające współczesny stan badań. Książka jest bogato ilustrowana, zawiera także noty biograficzne wszystkich autorek i autorów oraz bibliografię.

Ewa Guderian-Czaplińska

Szara strefa awangardy i inne szkice

ISBN: 978-83-66124-70-7
rok wydania: 2021

liczba stron: 360
oprawa: miękka ze skrzydełkami

cena: 35,00 zł

Książka zawiera najważniejsze teksty wybitnej badaczki Ewy Guderian-Czaplińskiej dotyczące nowatorskich działań artystycznych z okresu międzywojennego. Pierwszą część publikacji stanowi przedruk książki *Szara strefa awangardy*, wydanej w 1998 i obejmującej zagadnienia twórczości dramaturgicznej Awangardy Krakowskiej: Jana Brzękowskiego, Jalu Kurka, Tadeusza Peipera i Juliana Przybosia. W drugiej części znalazły się teksty rozproszone, poświęcone dramatowi i teatrowi (nie tylko) awangardowemu, publikowane wcześniej w monografiach zbiorowych i czasopismach. Zamieszczone tu obok siebie pokazują pewną ewolucję zainteresowań autorki, która od zagadnień początkowo związanych z dramatem, w późniejszych pracach przeszła do problemów kompozycji przestrzeni teatralnej oraz relacji między sztukami plastycznymi a teatrem.

Awangarda teatralna w Europie Środkowo-Wschodniej. Wybór tekstów źródłowych

redakcja: red. Ewa Guderian-Czaplińska, Małgorzata Leyko
przekład: Matjaž Bogacz-Udovč (SI-PL), Ioana Alina Diaconu Mureşan (RO-PL), Wojciech Gałązka (BG-PL), Janusz Kamiński (LV-PL), Anna Korzeniowska-Bihun (UA-PL), Krystyna Mogilnicka (CZ-PL), Magdalena Petryńska (HR-PL), Kinga Piotrowiak-Junkiert (HU-PL), Lucyna Spyrka (SK-PL), Maria Stępkowska (LT-PL)

ISBN: 978-83-63276-90-04
rok wydania: 2018

liczba stron: 502
oprawa: miękka ze skrzydełkami

cena: 45,00 zł

Antologia zawiera teksty programowe dotyczące kultury i awangardowej sztuki teatralnej jedenastu krajów Europy Środkowo-Wschodniej: Bułgarii, Chorwacji, Czech, Litwy, Łotwy, Polski, Rumunii, Słowacji, Słowenii, Ukrainy i Węgier, w większości nietłumaczone wcześniej na język polski, autorstwa artystów historycznej awangardy teatralnej, poprzedzone obszernymi wstępami współczesnych badaczy. Każdy rozdział poprzedzony jest współczesnym opracowaniem historyczno-rekonstrukcyjnym, które omawia teoretyczne i społeczne aspekty teatru awangardowego oraz jego główne innowacje.
Autorzy zamieszczonych w tomie tekstów źródłowych to m.in.: Geo Milew, Emil František Burian, Andrzej Pronaszko, Witold Wandurski, Benjamin Fundoianu, H.M. Maxy, László Moholy-Nagy, Marko Tereszczenko.
Autorzy opracowań i wyboru: Kamelia Nikolova, Boris Senker, Martin Bernátek, Anna Hejmová, Jan Jiřík, Martynas Petrikas, Asta Petrikienė, Edīte Tišheizere, Dariusz Kosiński, Igor Mocanu, Martina Mašlárová, Ana Kocjančič, Zoltán Imre

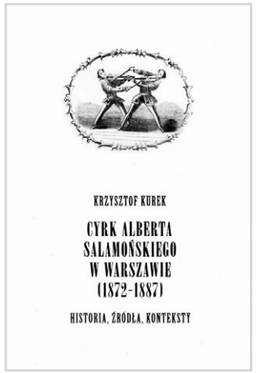
Reclaimed Avant-garde: Space and Stages of Avant-garde Theatre in Central-Eastern Europe

redakcja: Zoltán Imre, Dariusz Kosiński
współwydawcy: National Academy for Theatre and Film Arts, Palacký University Olomouc, Slovak Theatre Institute, Slovenian Theatre Institute

ISBN: 978-83-66124-05-9
rok wydania: 2018
liczba stron: 288
oprawa: broszura ze skrzydełkami
cena: 40,00 zł

Książka pod redakcją Zoltána Imrego i Dariusza Kosińskiego to efekt konferencji, która odbyła się w listopadzie 2017 roku w Instytucie Teatralnym, a zarazem kolejny etap rozłożonego na wiele lat procesu poznawania i przywracania znaczenia awangardowym poszukiwaniom teatralnym, które w latach 20. i 30. ubiegłego stulecia eksplodowały prawdziwym bogactwem pomysłów. W tomie zgromadzono 14 tekstów badaczy i badaczek z 11 krajów regionu, od Łotwy po Słowenię, i od Gruzji po Czechy. Prezentują one awangardowe odkrywanie i przekształcanie przestrzeni teatralnej, pracę z jej dramaturgią, nowatorskie pomysły scenograficzne. Książka pozwala odkryć prawdziwe bogactwo inspiracji, odświeżając myślenie o przestrzeni i teatrze.
Autorzy umieszczonych w tomie tekstów: Višnja Kačić Rogošić, Edita Tišheizere, Ana Kocjančič, Valentyna Chechyk, Dariusz Kosiński, Martynas Petrikas, Asta Petrikienė, Martin Bernátek, Kamela Nikolova, Ewa Guderian-Czaplińska, Hanna Veselovska, Zoltán Imre, Martina Mašlárova, Justyna Michalik i Levan Khetaguri.
NAGRODA: krótka lista PQ Best Publication Award 2023

Seria, której celem jest przyczynienie się do powstania systemowych badań nad kulturową historią cyrku i jego współczesnymi formami. Jej powstanie zainspirowała otwartość i ciekawość Zbigniewa Raszewskiego, historyka teatru, patrona Instytutu Teatralnego, który w książkach Teatr w świecie widowisk i Pamiętnik gapia zawarł wiele wnikliwych uwag na temat cyrku i widowisk spod znaku „budy jarmarcznej".

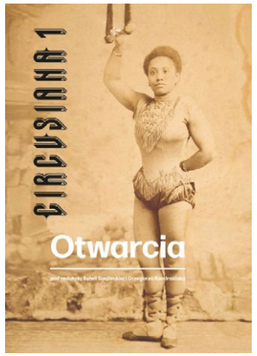

Krzysztof Kurek

Cyrk Alberta Salamońskiego w Warszawie (1872–1887). Historia, źródła, konteksty

ISBN: 978-83-67682-20-6
rok wydania: 2024
liczba stron: 232
oprawa: twarda
cena: 49,00 zł

Albert Salamoński był woltyżerem, treserem koni, akrobatą i komikiem, a przede wszystkim pierwszym polskim dyrektorem nowoczesnego przedsiębiorstwa cyrkowego, który w drugiej połowie XIX wieku skutecznie rywalizował z cyrkowymi potentatami ówczesnej Europy. Krzysztof Kurek w swojej książce splata wątki historii widowisk, XIX-wiecznej kultury popularnej i życia codziennego ówczesnej Warszawy, aby przywołać z niebytu tę barwną postać. Prowadzi opowieść fascynującą, a jednocześnie opartą na precyzyjnej faktografii.

Otwarcia. Circusiana 1

redakcja: Sylwia Siedlecka, Grzegorz Kondrasiuk

ISBN: 978-83-66124-99-8
rok wydania: 2022
liczba stron: 352
oprawa: twarda
cena: 59,00 zł

Fascynująca historia cyrku na ziemiach polskich i dzieje tworzących go pokoleń artystów to wciąż historia nienapisana, wyparta część dziedzictwa kulturowego. Luki tej nie sposób wypełnić jedną publikacją. W pierwszym tomie serii autorzy przybliżają okoliczności rozmaitych momentów założycielskich i przełomów wraz z różnymi sposobami konstruowania i rekonstruowania historii cyrku, pomiędzy analizą źródeł, mitografią a historiografią. Książka zawiera teksty Eleanor Lybec, Krzysztofa Kurka, Hanuša Jordana, Sabiny Drąg, Joanny Wojnickiej, Stefanie Nathow, Palomy Leyton, Rafała Szczerbakiewicza.

SERIA: DRAMATOPISANIE

W serii publikujemy nowe polskie sztuki współczesne, których autorami są laureaci konkursu stypendialnego o takiej samej nazwie, stworzonego w Instytucie Teatralnym w 2020 roku.
Celem programu DRAMATOPISANIE jest wspieranie najzdolniejszych polskich autorów sztuk współczesnych poprzez stworzenie im dogodnych warunków pracy, popularyzacja ich osiągnięć i upowszechnianie wiedzy o polskim dramacie współczesnym. Pomysł zrodził się z przekonania o wyjątkowej roli i możliwościach dramatopisarzy, którzy jak nikt inny potrafią wykryć i rozpoznać, krytycznie zinterpretować i symbolicznie rozwiązać nasze ukryte konflikty: wewnętrzne i zewnętrzne, indywidualne i zbiorowe.

Magdalena Drab

Pływalnia

ISBN: 978-83-67682-55-8
rok wydania: 2024
liczba stron: 84
oprawa: twarda
cena: 20,00 zł

„Bohaterami sztuki Magdaleny Drab są «jakaś MARIA, jakaś KRYSTYNA, jakaś JANINA, jakaś ELŻBIETA, jakiś ANDRZEJ», słowem «jacyś» ludzie. Zaimek nieokreślony gryzie się z postacią dramatyczną, ale nie w *Pływalni*. Tutaj tożsamość bohaterów jest płynna jak woda w basenie, nie tyle zmienna, co trudna do uchwycenia, słabo określona, czy po prostu słaba. Najbardziej znana sztuka Magdaleny Drab nosi tytuł *Słabi* i prezentuje ludzi młodego pokolenia, których charakter, osobowość, tożsamość są prawie przezroczyste. Osoby zjawiające się w *Pływalni* należą do pokolenia ich rodziców, nawet dziadków, ale ich profil psychologiczny czy społeczny wcale nie jest bardziej wyrazisty. Tak jak bohaterowie *Słabych*, «jacyś» ludzie z trudem utrzymują się na «powierzchni» życia, rozpuszczając swoje słabiutkie «ja» w potokach łez (które natychmiast mieszają się z wodą w basenie)" – Jacek Kopciński.

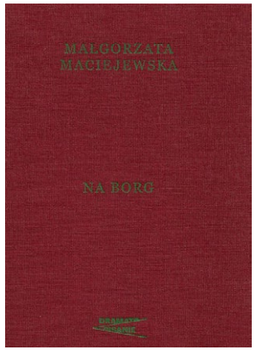

Beniamin M. Bukowski

Opętana

ISBN: 978-83-67682-59-6
rok wydania: 2024
liczba stron: 96
oprawa: twarda
cena: 20,00 zł

Ewa, osiemdziesięciodziewięcioletnia kobieta ważąca sto dwadzieścia kilogramów, jest „przykuta do łóżka" i wymaga stałej opieki. Jej córka, Ada, mieszka w innym mieście i nie może zająć się matką na co dzień, a wnuczek rzadko ją odwiedza. Codzienną opiekę nad Ewą sprawuje jej siedemdziesięcioośmioletnia sąsiadka, Jola, która zmienia pieluchy, myje i karmi chorą. Jola, zmęczona swoją rolą, domaga się podwyżki, a Ada, nie mając środków na profesjonalną pielęgniarkę, będzie musiała zgodzić się na jej żądania. Sztuka Bukowskiego ukazuje dramat społeczny współczesnych rodzin, w których to sąsiedzi i obcy ludzie, a nie bliscy, przejmują odpowiedzialność za opiekę nad seniorami.

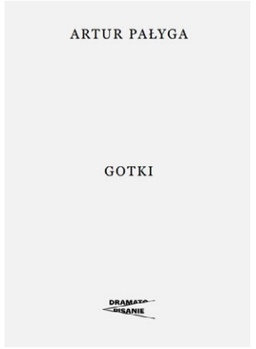

Małgorzata Maciejewska

Na borg

ISBN: 978-83-67682-28-2
rok wydania: 2024
liczba stron: 80
oprawa: twarda
cena: 20,00 zł

„Sztuka Małgorzaty Maciejewskiej stanowi ostatnią część *Trylogii na smutne czasy* i została wystylizowana na średniowieczną farsę o ciekawym potencjale symbolicznym. [...] Akcja *Na borg* rozgrywa się w czterech miejscach, w niebie i na ziemi, angażując siedemnaście postaci o różnym statusie ontologicznym: ludzi i aniołów, żywych i umarłych, a także tych, którzy sprzeciwiają się śmierci, podważając naturalny porządek świata" – Jacek Kopciński.

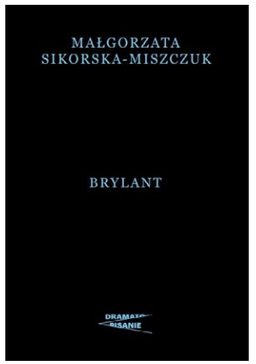

Artur Pałyga

Gotki

ISBN: 978-83-66124-89-9
rok wydania: 2023
liczba stron: 92
oprawa: twarda
cena: 20,00 zł

Gotki Artura Pałygi to historia osadzona we współczesnych czasach, rozgrywająca się na polskiej wsi o nazwie Męcz. W domu, gdzie mieszka umierająca Stanisława, opiekę nad nią sprawuje jej starsza córka Lutka. Lutka wzywa swoje dwie siostry, Majkę i Kryśkę, które na wieść o śmierci matki zjeżdżają się ze świata. Stanisława umrze w nocy, a będzie to noc szczególna, bo kobiety dawno się nie widziały i czuwając przy matce, wspominają swoje życie od dzieciństwa aż do ich wspólnej dojrzałości. Pałyga, tworząc postacie trzech różnych kobiet, wplata w ich rozmowy osobistą opowieść o losach polskiej wsi po wojnie.

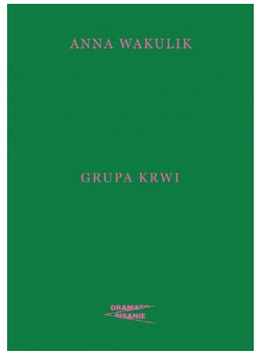

Małgorzata Sikorska-Miszczuk

Brylant

ISBN: 978-83-66124-90-5
rok wydania: 2023
liczba stron: 87
oprawa: twarda
cena: 20,00 zł

Świetnie skonstruowany tekst nosi cechy melodramatu, sztuki politycznej i poetyckiego misterium. Przenosi czytelnika do roku 1919, czasu wojny polsko-bolszewickiej. W swoim dramacie autorka opowiada dzieje miłości Polaka i Żydówki, syna antysemity i córki ortodoksyjnego rabina. Do historii walki Polaków o niepodległość wprowadza mniejszościową perspektywę, ale nie skupia się na krzywdzie słabszych. W tle ukazanych wydarzeń czai się pogrom pińskich Żydów, dokonany z rozkazu polskiego majora, a także zjawiają się Poleszuki, czyli rdzenni mieszkańcy Polesia, złapani w pułapkę wojny większych od nich narodów.

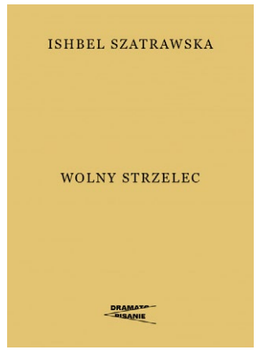

Anna Wakulik

Grupa krwi

ISBN: 978-83-6612-472-1
rok wydania: 2022
liczba stron: 82
oprawa: twarda
cena: 20,00 zł

Groteskowy dramat o rodzinnych tajemnicach, które wychodzą na jaw po śmierci dziadka. Testament, który po sobie zostawił, burzy dotychczasowy porządek i zmusza czworo krewnych do konfrontacji z pytaniami o tożsamość, dziedziczenie i... grupę krwi. Dwie pary, dwa rodzeństwa spotykają się w dworku, który jest przedmiotem spadku po zmarłym. Przynajmniej do tej chwili prawo do dziedziczenia wydawało się oczywiste i dotyczyło tylko jednej z par. Dziadek w testamencie wskazał drugą parę, jako pochodzącą z nieznanej dotąd linii potomków. Zaskoczeni spadkobiercy spotykają się, aby się poznać i omówić szczegóły podziału dziedziczonego majątku. Obie pary dzieli od siebie wszystko: status materialny i społeczny, wychowanie, dotychczasowa droga życiowa i zawodowa, a łączy tylko jedno – ujawnione właśnie więzy krwi.

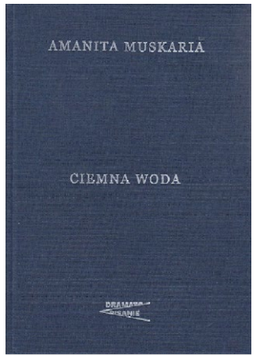

Ishbel Szatrawska

Wolny strzelec

ISBN: 978-83-66124-74-5
rok wydania: 2022
liczba stron: 114
oprawa: twarda
cena: 20,00 zł

Akcja dramatu dzieje się podczas wojny w Iraku zwanej też II wojną w Zatoce Perskiej. Punktem wyjścia jest przybycie polskiego fotoreportera do pogrążonego w chaosie Bagdadu. Tekst nawiązuje też pośrednio do sumeryjskiego Eposu o Gilgameszu, mitologii babilońskiej i *Do Damaszku* Augusta Strindberga. Doppelgängerem głównego bohatera jest odcięty od swojego oddziału snajper.

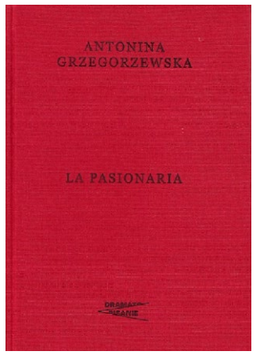

Amanita Muskaria

Ciemna Woda

ISBN: 978-83-66124-39-4
rok wydania: 2020
liczba stron: 115
oprawa: twarda
cena: 20,00 zł

Inspiracją dla autorek dramatu (Amanita Muskaria to pseudonim literacki dwóch sióstr: Gabrieli Muskały, aktorki filmowej i teatralnej oraz Moniki Muskały, germanistki i tłumaczki literatury niemieckojęzycznej) była powieść Nikosa Kazantzakisa z 1954 roku *Chrystus ukrzyżowany po raz wtóry*, która rozgrywa się w czasie wojny grecko-tureckiej we wsi greckiej znajdującej się pod turecką jurysdykcją. Miejscowi notable z prawosławnym popem na czele planują wystawienie Pasji. W trakcie prób, w których biorą udział mieszkańcy, przybywa grupa Greków z innej wsi – uciekinierów wojennych. Autorki sztuki przeniosły tę historię w realia współczesnej Polski. Z pomysłem wystawienia Pasji przychodzi w ich sztuce Ksiądz, miejscowymi notablami są Grabarz, Burmistrz i Amerykanin, czyli właściciel sklepu wielobranżowego, a w próbach uczestniczą katechetka, fryzjerka, aptekarka i uczniowie miejscowego liceum. Przybyszami są natomiast syryjscy uchodźcy, którzy do Polski nigdy nie dotarli, ale stali się przedmiotem ostrego sporu politycznego.

Antonina Grzegorzewska

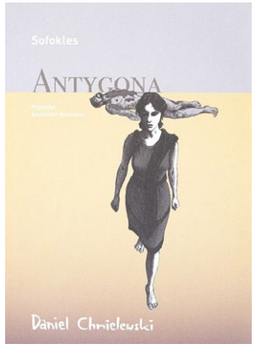
La Pasionaria

ISBN: 978-83-66124-38-7
rok wydania: 2020
liczba stron: 101
oprawa: twarda
cena: 20,00 zł

Bohaterką *La Pasionarii* jest Dolores Ibárruri Gómez, słynna hiszpańska komunistka, która podczas Wojny Hiszpańskiej zapalała do walki tłumy republikanów, a po upadku Republiki wyjechała do Związku Radzieckiego, by wspierać stalinowski reżim. Antonina Grzegorzewska stworzyła portret kobiety silnej, zdesperowanej, pełnej pasji, która zatraca się w swojej walce i przestaje odróżniać dobro od zła. Akcja jej poetyckiego dramatu rozgrywa się w Hiszpanii i Związku Radzieckim, w wieku XX i współcześnie, a motywem zbliżającym różne plany czasowe i przestrzenne są w nim cierpiące dzieci. Siła wyrazu *La Pasionarii* zawiera się w języku, który łączy w sobie żar modlitwy i ogień walki, oraz plastycznej wizji, której centrum stanowi monumentalna wieża Tatlina – Pomnik III Międzynarodówki, skąd przemawia bohaterka.

SERIA:
KLASYKA W POWIEŚCI GRAFICZNEJ

Seria obejmuje powieści graficzne (każda z nich dostępna w języku słoweńskim, polskim i słowackim), które powstały w ramach międzynarodowego projektu „Klasyka w powieści graficznej. Pilotażowy program nowej edukacji kulturalnej dla uczniów liceów oparty na powieściach graficznych", dofinansowanego ze środków programu Komisji Europejskiej „Kulturalna Europa". Słoweński Instytut Teatralny, Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego i Instytut Teatralny z Bratysławy wybrały trzy klasyczne dramaty europejskie i zaprosiły trzech uznanych artystów rysowników, aby stworzyli komiksowe „inscenizacje" tych tekstów.

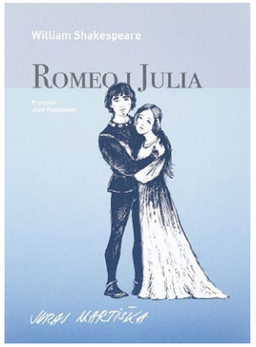
Sofokles

Antygona

adaptacja i rysunki: Daniel Chmielewski
przekład: Kazimierz Morawski

ISBN: 978-83-67682-02-2
rok wydania: 2023
liczba stron: 144
oprawa: twarda
cena: 60,00 zł

Pięcioaktowa tragedia antyczna przekształcona w komiks, który narysował polski grafik Daniel Chmielewski. Osadził on częściowo akcję tragedii w scenerii antycznego teatru greckiego. Dokonał psychologicznych interpretacji zachowań postaci dramatu, często odchodząc od integralnego kształtu tragedii. Wprowadził także do antyku elementy nowoczesne, takie jak samochody czy telewizory. Nadał nawet utworowi Sofoklesa współczesny podtekst polityczny. W komiksie wykorzystano w całości wierszowany przekład *Antygony* dokonany przez Kazimierza Morawskiego w roku 1898.

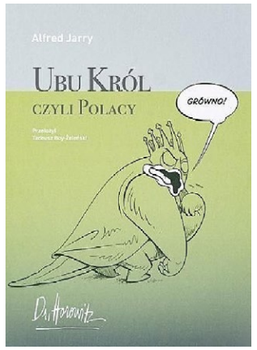
William Shakespeare

Romeo i Julia

adaptacja i rysunki: Juraj Martiška
przekład: Józef Paszkowski

ISBN: 978-83-67682-01-5
rok wydania: 2023
liczba stron: 125
oprawa: twarda
cena: 60,00 zł

Komiksowa adaptacja klasycznego dramatu, w której wykorzystano przekład Józefa Paszkowskiego z 1856 roku. Dramaturg Daniel Majling przekształcił literackie arcydzieło w przejrzystą formę ciągu obrazów i poszczególnych scen, co umożliwiło zbudowanie wizualnej historii w artystycznej formie.
„Przedstawienie historii opartem na dramatycznej grafice, kontraście bieli i czerni oraz łatwych do odczytania gestach, przeplatałem linearne i przestrzenne kadry z bardziej dopracowanymi pod względem dynamiki. Zostawiłem otoczenie fikcyjne, inspirowane Weroną, jednak nie ma ono bezpośredniego wpływu i znaczenia dla konstrukcji opowieści, jest tylko zjawiskiem towarzyszącym, tłem" – Juraj Martiška.

Alfred Jarry

Ubu Król czyli Polacy

adaptacja i rysunki: Ciril Horjak
przekład: Tadeusz Boy-Żeleński

ISBN: 978-83-67682-03-9
rok wydania: 2023
liczba stron: 135
oprawa: twarda
cena: 60,00 zł

Dramat przedstawiający groteskowego tyrana, który zdobywa władzę po zamordowaniu króla i rządzi w sposób absurdalny i brutalny, przekształcił w formę komiksową słoweński artysta wizualny Cirila Horjak, znany w świecie komiksu jako dr. Horowitz.
Wykorzystano przekład Tadeusza Żeleńskiego-Boya z 1936 roku.
„Komiks to maszyna do tworzenia znaczeń za pomocą wizualnych czasowników, osób i przedmiotów. To idealne narzędzie do produkcji przestrzeni, w których rozgrywa się szalona historia polskiego uzurpatora. Biel stron komiksu, określona przez zredukowany rysunek, na którym ludzie mogą skakać, podskakiwać i gdzie można ich przeciąć na pół bez wysiłku i efektów specjalnych, jest to idealne skoordynowany system historii Jarry'ego" – Ciril Horjak.

SERIA MISTRZOWIE

Seria *Mistrzowie* powstała, by publikować prace wybitnych polskich teatrologów i badaczy poświęcone najważniejszym zagadnieniom współczesnej i historycznej refleksji nad sztuką sceniczną. Publikowane w serii książki są efektem wieloletnich badań, doświadczenia i indywidualnego warsztatu ich autorów, podejmujących ważne tematy z historii teatru, literatury i kultury. To publikacje, które nie tylko porządkują i pogłębiają wiedzę, lecz także stanowią świadectwo najważniejszych tradycji polskiej teatrologii i dorobku jej najwybitniejszych przedstawicieli.

Anna Kuligowska-Korzeniewska

Czwarty akt *Wesela*. Teatr polski wobec rewolucji 1905 roku

ISBN: 978-83-67682-22-0
rok wydania: 2023
liczba stron: 770
oprawa: twarda
cena: 89,00 zł

„Profesor Anna Kuligowska-Korzeniewska od wielu lat z pasją i kompetencją bada zagadnienie odbicia wydarzeń i programu rewolucji 1905 roku w polskim teatrze. Jej wieloletnie działania doprowadziły do obszernego opracowania, w którym zawarła monograficzny obraz refleksów w teatrze polskim ważnego wydarzenia politycznego i społecznego, jakim niewątpliwie było „czwarte powstanie". *Czwarty akt „Wesela". Teatr wobec rewolucji 1905 roku* uzupełnia lukę w wiedzy o polskich dążeniach niepodległościowych, po raz pierwszy wiążąc je z życiem teatralnym. Jest efektem wielkiej pracowitości i wiedzy Autorki, a także jej zaangażowania w pamięć o tradycjach patriotycznych w działaniach polskiego środowiska teatralnego" – prof. dr hab. Lidia Kuchtówna.

Jarosław Komorowski

Dwaj Panowie S.
Studia i szkice o Shakespearze i Sienkiewiczu

ISBN: 978-83-67682-21-3
rok wydania: 2023

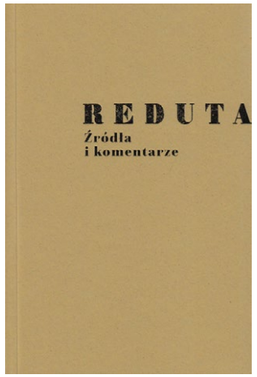
liczba stron: 205
oprawa: twarda

cena: 49,00 zł

„Teksty zebrane w tomie *Dwaj Panowie S.* potwierdzają najważniejsze cechy warsztatu badawczego Autora. Przedmiotem zainteresowania nie jest dla niego problematyka utworów, ale to co stanowi ich materię. A zatem, jakie znaczenie dla interpretacji dzieła mają owe „tajniki", które zazwyczaj umykają naszej uwadze [...]. Należą do nich między innymi motywy zwierzęce, które pojawiają się w niemal każdym dramacie. Zaletą pisarstwa Komorowskiego jest język. Jasny i zrozumiały. I chociaż w każdym tekście pojawia się mnóstwo nazwisk, faktów, dat i erudycyjnych przypisów, to jednak czyta się je z przyjemnością i rosnącym zaciekawieniem. Autor ma dar konstruowania narracji na wzór gawędy. Potrafi ubarwić je anegdotą, ogólniejszą sentencją i zakończyć przemyślaną pointą" – prof. dr. hab. Janusz Degler.

SERIA: REDUCIE NA STULECIE

Seria została zainaugurowana w 2019 roku dla uczczenia setnego jubileuszu założenia Reduty. Celem serii jest podtrzymanie i umocnienie obecności Reduty we współczesnym życiu humanistycznym i artystycznym. Dzieło Juliusza Osterwy i Mieczysława Limanowskiego to nie tylko instytucja teatralna, ale laboratorium technik aktorskich i metod inscenizacji, wzór zespołu i organizacji, program etyczny i ideowy, szereg projektów artystycznych, pedagogicznych, organizacyjnych i społecznych.
Publikacje wydawane w serii mają na celu popularyzowanie dorobku Reduty, propagowanie jej idei, zapraszanie do przemyślenia jej dziedzictwa. Dlatego seria prezentuje krytyczne edycje materiałów źródłowych, monografie dotyczące poszczególnych aspektów działalności Reduty, biografie ludzi z nią związanych, opracowania repertuaru, konteksty teatru międzywojnia i analizy przejawów tradycji Redutowej we współczesnym życiu teatralnym. Do Reduty warto nie tylko wracać, ale warto zobaczyć ją w nowych konstelacjach i ze współczesnej perspektywy oraz sprawdzać, co ma nam do zaoferowania dzisiaj.

Reduta. Źródła i komentarze

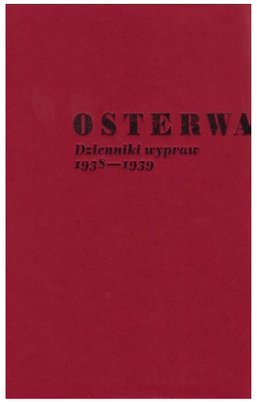
wybór i opracowanie: Wanda Świątkowska

ISBN: 978-83-66124-77-6
rok wydania: 2022

liczba stron: 712
oprawa: miękka

cena: 50,00 zł

Antologia zawiera 53 teksty źródłowe i komentarze na temat Reduty (1919–1939) pisane przez świadków jej działalności, uczestników i publicystów. Materiał został podzielony w sześć bloków prezentujących historię Reduty: Założenia, Pierwsze oceny, Polemiki, Objazdy, Instytut Reduty, Syntezy. Autorami wspomnień i relacji są m.in: Stefan Jaracz, Leon Schiller, Edmund Wierciński, Iwo Gall, Eugeniusz Świerczewski, Michał Orlicz, Adam Bunsch, Kornel Makuszyński, Władysław Zawistowski, Antoni Słonimski, Jerzy Szaniawski, Wiktor Brumer, Irena Krzywicka oraz twórcy Reduty – Juliusz Osterwa i Mieczysław Limanowski. Tekstom towarzyszy wybór ilustracji prasowych.
„Antologia *Reduta. Źródła i komentarze* stanowi rodzaj zwieńczenia procesu odchodzenia od traktowania Reduty przede wszystkim jako teatru repertuarowego, który działał też na «innych polach». Tę zmianę perspektywy zapoczątkował swoimi pracami Zbigniew Osiński, uświadamiając, że Zespół Reduty to coś więcej niż tylko teatr wystawiający sztuki. Niniejszy tom pokazuje Redutę jako laboratorium wspólnoty, zalążek nowej kultury, zespół ludzi pracujących metodą prób i błędów, dlatego też teatralne produkcje i ich ocena są tu na dalszym planie" – Wanda Świątkowska.

Juliusz Osterwa

Dzienniki wypraw 1938–1939

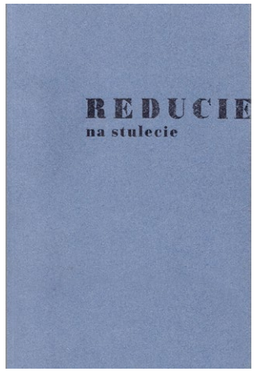
redakcja: Andrzej Kruczyński, Wanda Świątkowska
współwydawnictwo: Muzeum Teatralne, Teatr Wielki – Opera Narodowa; Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego

ISBN: 978-83-66124-20-2
rok wydania: 2020

liczba stron: 474
oprawa: twarda

cena: 50,00 zł

Dzienniki wypraw 1938–1939 to ciekawy dokument zarówno dla teatrologów, historyków, socjologów, antropologów czy kulturoznawców, jak również dla wszystkich, którzy interesują się dwudziestoleciem międzywojennym. Staranne edytorsko, bogato ilustrowane wydanie zawiera dzienniki Juliusza Osterwy dokumentujące jego podróże i działalność teatralną w latach 1938–1939, znane dotąd tylko nielicznym badaczom. Pierwszy rozdział opisuje rejs do Ceuty na pokładzie MS „Piłsudski", w czasie którego Osterwa, inspirowany *Księciem Niezłomnym*, dzieli się refleksjami i recytuje fragmenty dramatu współpasażerom. Drugi i trzeci dziennik relacjonują objazdy Reduty ze sztukami *Uciekła mi przepióreczka* Stefana Żeromskiego oraz *Powrót Przełęckiego* Jerzego Zawieyskiego, ukazując warunki podróży, reakcje widzów i życie zespołu. Ostatnia część – Przygotowania [Redutowe] – to zapis szczegółowych planów Osterwy dotyczących organizacji przyszłych wypraw, przerwanych przez wybuch wojny.

Reducie na stulecie. Studia i rozpoznania

redakcja: Dariusz Kosiński, Wanda Świątkowska

ISBN: 978-83-66124-16-5
rok wydania: 2019

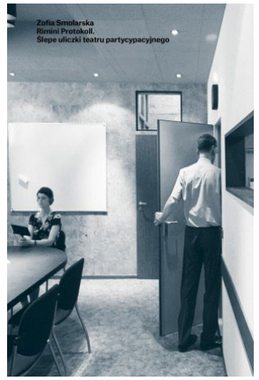
liczba stron: 484
oprawa: miękka

cena: 30,00 zł

Tom, wydany z okazji stulecia Reduty, zawiera artykuły naukowe będące uzupełnionymi i rozwiniętymi wersjami wystąpień uczestników konferencji „Reducie na stulecie", która odbyła się w styczniu 2019 roku w Krakowie pod auspicjami Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego i okazała się wydarzeniem wskazującym nowe obszary i nowe kierunki badawcze. Praca zbiorowa zawiera m. in. teksty Dariusza Kosińskiego, Wojciecha Dudzika, ks. Andrzeja Draguły, Tadeusza Kornasia, Wandy Świątkowskiej, Agnieszki Wanickiej, Katarzyny Flader-Rzeszowskiej, Diany Poskutej-Włodek, Anny Kuligowskiej-Korzeniewskiej, Agnieszki Marszałek i Barbary Osterloff.

SERIA WIEDZA O TEATRZE

Wspólna inicjatywa Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego oraz Wydziału Wiedzy o Teatrze Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie.
W serii książek autorskich i antologii ukazały się teksty, w których teatr oraz performans traktowane są jako część rozległego pejzażu dzisiejszej kultury, ujmowane nie w izolacji, lecz w ścisłym związku z ich społecznym lub politycznym otoczeniem. Naszą intencją było wykazanie, że wiedza o teatrze to nie wąska dziedzina specjalistyczna, ale jedna z najbardziej użytecznych obecnie metodologii nauk humanistycznych – zdolna do rejestrowania najbardziej charakterystycznych procesów i zjawisk współczesności.

Zofia Smolarska

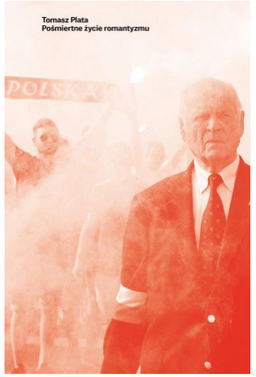
Rimini Protokoll. Ślepe uliczki teatru partycypacyjnego

ISBN: 978-83-63276-93-5
rok wydania: 2017

liczba stron: 208
oprawa: miękka ze skrzydełkami

cena: 25,00 zł

„Autorka obrała niezwykle pożyteczną metodę. Wpierw dokonała obserwacji uczestniczącej, czynnie włączając się w realizację jednego z projektów Rimini Protokoll, pomagając w jego realizacji i zarazem gromadząc spostrzeżenia dotyczące trybu samej pracy, zgodności rezualtatów z początkowymi założeniami i co najważniejsze – dylematów, aporii, paradoksów i tytułowych ślepych uliczek, które przy tej pracy się ujawniły. Następnie przeprowadziła analizę swoich spostrzeżeń, wykorzystując bogatą wiedzę z dziedziny teorii teatru, filozofii i socjologii sztuki, oraz szeroko rozumianego kulturoznawstwa. Dzięki temu analizowany przypadek ukazał się w szerszej perspektywie, jako reprezentant całego gatunku.
Mamy do czynienia z jedną z najpoważniejszych propozycji polskiej krytyki teatralnej ostatnich lat: zarówno świetnie opisującą konkretne dzieło, jak i przez nie – cały, ogromnie dziś ważny nurt poszukiwań teatralnych" – Tomasz Kubikowski.

Tomasz Plata

Pośmiertne życie romantyzmu

współwydawnictwo: Wydział Wiedzy o Teatrze Akademii Teatralnej w Warszawie i Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego

ISBN: 978-83-63276-73-7
rok wydania: 2017

liczba stron: 168
oprawa: miękka ze skrzydełkami

cena: 25 zł

„Tomasz Plata w Pośmiertnym życiu romantyzmu tropi romantyczne ślady w rodzimej kulturze po ustrojowej transformacji. I znajduje je właściwie wszędzie, w retoryce każdego silniejszego środowiska. Wygląda na to, że bez romantyzmu wciąż sobie nie radzimy, wciąż potrzebujemy go jako punktu odniesienia w każdej publicznej rozmowie.
Praca Tomasza Platy znakomicie wiąże analizę wielowątkowej dyskusji toczącej się w środowiskach inteligencji polskiej w ostatnim ćwierćwieczu z teoretyczną refleksją na temat zajmowanych pozycji i używanych w tej dyskusji argumentów" – Andrzej Leder.

Post-teatr i jego sojusznicy

redakcja: Tomasz Plata
współwydawnictwo: Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego, Akademia Teatralna im. Aleksandra Zelwerowicza

ISBN: 978-83-63276-94-2
rok wydania: 2018

liczba stron: 210
oprawa: miękka ze skrzydełkami

cena: 25,00 zł

Książka stanowi próbę przyjrzenia się intrygującemu zjawisku w młodym polskim teatrze, dla którego proponuje nazwę post-teatr. Jego twórców charakteryzuje upodobanie do teatralnego minimalizmu, skłonność do narracji autotematycznych lub autobiograficznych, zainteresowanie praktykami partycypacyjnymi. Jednym z centralnych tematów zbioru jest problem spektaklu i spektakularności. Twórcy post-teatru są wyjątkowo wyczuleni na dominację spektaklu, jednak nie porzucają struktury spektaklu teatralnego, trwając w przekonaniu, że teatr daje im dostęp do sytuacji spotkania, ucieleśnionej wymiany między wykonawcą a odbiorcą, a przez to stwarza szansę, by restrykcje spektaklu choćby na chwilę osłabić.

SERIA INSTYTUCJONALNA

Seria instytucjonalna poświęcona jest teatrowi jako instytucji – jego organizacji, finansowaniu, zarządzaniu i funkcjonowaniu w zmieniającym się otoczeniu społecznym i kulturalnym. Publikacje prezentują różne modele organizacji teatrów w Polsce i Europie, analizują wpływ struktury instytucji na kształt przedstawień, a także przyglądają się alternatywnym formom współpracy i działalności artystycznej. Seria podejmuje również temat niezależnego finansowania sztuki oraz przemian europejskiego i amerykańskiego modelu teatralnego. Łączy perspektywę badawczą z praktycznym namysłem nad tym, jak instytucje teatralne mogą odpowiadać na wyzwania współczesności.

Kolektywy teatralne, artystyczne i badawcze

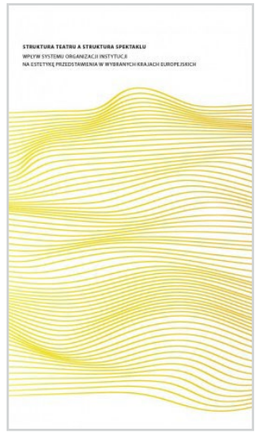
redakcja: Ewa Guderian-Czaplińska, Stanisław Godlewski

ISBN: 978-83-66124-09-7
rok wydania: 2018

liczba stron: 175
oprawa: miękka ze skrzydełkami

cena: 20,00 zł

Książka zawiera materiały z konferencji zorganizowanej w Instytucie Teatru i Sztuki Mediów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu we współpracy z Malta Festival Poznań w 2018 roku. Na publikację złożyła się część referatowa poświęcona polskim i zagranicznym doświadczeniom kolektywnym oraz część dyskusyjna (zapis dwóch otwierających konferencję paneli i podsumowującej debaty). Autorzy i autorki umieszczonych w tomie tekstów (Zofia Dworakowska, Magdalena Zamorska, Monika Kwaśniewska, Piotr Morawski, Agata Siwiak, Jakub Skrzywanek, Michał Krawczak) badają instytucjonalne, społeczne, polityczne i ekonomiczne uwarunkowania, które kształtują działalność grup artystycznych określających się mianem kolektywów.

Struktura teatru a struktura spektaklu

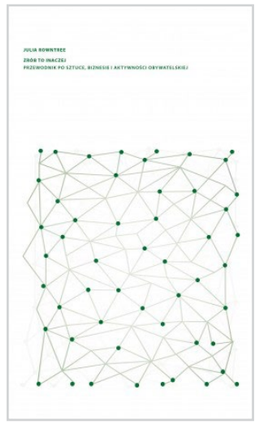
redakcja: Anna Galas-Kosil, Piotr Olkusz

ISBN: 978-83-63276-70-6
rok wydania: 2016

liczba stron: 116
oprawa: miękka ze skrzydełkami

cena: 20,00 zł

„Książka ta jest głównie wstępem do refleksji, która – jak nam się wydaje – będzie w najbliższych latach szczególnie ważna: jak reformować teatralne instytucje, nie wymuszając na artystach rezygnacji z wyborów, które są podstawą teatralnego dziedzictwa? I jak reformować te instytucje, aby tworzone w nich prace pchały sztukę teatru wciąż na nowe tory?" – ze wstępu.
Publikacja zawiera wprowadzenie autorstwa redaktorów Anny Galas-Kosil i Piotra Olkusza oraz 10 artykułów, których autorami są: Paweł Płoski, Bérénice Hamidi-Kim, Ioana Tamas, Hanna Helavuori, David Brownlee, Joris Janssens, Kurt Melens, Marta Zięba, Małgorzata Ćwikła, Joanna Szymajda.

Julia Rowntree

Zrób to inaczej. Przewodnik po sztuce, biznesie i aktywności obywatelskiej

ISBN: 978-83-63276-68-3
rok wydania: 2016

liczba stron: 234
oprawa: miękka ze skrzydełkami

cena: 30,00 zł

Książka zawiera szczegółowy opis dwudziestoletnich (1986–2006) doświadczeń autorki związanych z pozyskiwaniem funduszy i organizacją Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego w Londynie (LIFT), przedstawiając wypracowywanie i testowanie różnych strategii sponsorskich, w tym skutecznego modelu komercyjnego.
Przewodnik po biznesie, sztuce i działalności obywatelskiej to zbiór praktycznych spostrzeżeń dla wszystkich, którzy stają przed trudnym zadaniem zapewnienia funduszy i wsparcia dla niezależnych działań artystycznych. „Zawiera on szczegółowy opis doświadczeń z tego zakresu, których początek sięga 1986 roku – czasu gdy Wielka Brytania tkwiła w okowach ideologii wolnorynkowej i kulturowego konserwatyzmu. Być może opowiadana tu historia okaże się ważna dla tych, którzy dzisiaj zastanawiają się, jak zachować niezależność wobec cięć funduszy publicznych, gwałtownych zmian politycznych i konieczności pozyskiwania źródeł wsparcia finansowego" – Julia Rowntree, ze wstępu.

SERIA HYPATIA

HyPaTia – kobieca Historia Polskiego Teatru, czyli feministyczny projekt badawczy, którego celem było odkrywanie, odnajdywanie, dokumentowanie, gromadzenie, przywracanie pamięci i upowszechnienie wiedzy o kobietach tworzących historię polskiego teatru. Efektem HyPaTii były trzy książki (w 2019 roku wyróżnione Nagrodą Polskiego Towarzystwa Badań Teatralnych za najlepszą publikację książkową z zakresu wiedzy o dramacie, teatrze i widowiskach) oraz strona internetowa: hypatia.pl zawierająca obszerne archiwum dokumentów, artykułów, wywiadów i recenzji, bibliotekę dramatów, wideonagrania rozmów oraz Kronikę życia teatralnego 1944–2014 z indeksami nazwisk autorek, reżyserek, scenografek, kompozytorek i choreografek, które tworzyły w polskim teatrze po 1944 roku.

Rodzaju żeńskiego. Antologia dramatów

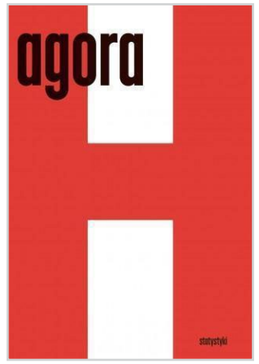
redakcja: Agata Chałupnik, Agata Łuksza

ISBN: 978-83-63276-95-9
rok wydania: 2018

liczba stron: 560
oprawa: miękka ze skrzydełkami

cena: 30,00 zł

Pierwsza z trzech książek powstałych w ramach projektu HyPaTia obejmuje teksty dramatyczne trzynastu autorek, podzielone na pięć działów: Emancypacja (utwory Gabrieli Zapolskiej, Anieli Kallas, Marii Morozowicz-Szczepkowskiej), Rewolucja (dzieła Ewy Szelburg-Zarembiny, Anny Zahorskiej i Antoniny Sokolicz), Milczenie (teksty Marceliny Grabowskiej, Ireny Krzywickiej i Krystyny Uniechowskiej), Zagłada (dramaty Stefanii Zahorskiej i Idy Kamińskiej), Rewizje (sztuki Marii Kuncewiczowej i Nory Szczepańskiej). Wybór tekstów: Agata Adamiecka-Sitek, Agata Chałupnik, Krystyna Duniec, Jagoda Hernik Spalińska, Ewelina Godlewska-Byliniak, Joanna Krakowska, Katarzyna Kułakowska, Justyna Lipko-Konieczna, Agata Łuksza, Monika Żółkoś.

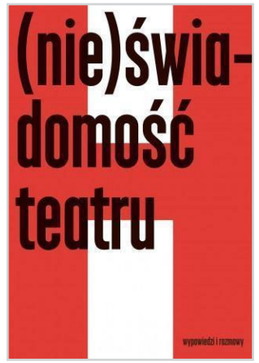

Agora. Statystyki

redakcja: Joanna Krakowska

ISBN: 978-83-63276-96-6
rok wydania: 2018
liczba stron: 283
oprawa: miękka ze skrzydełkami
cena: 15,00 zł

Druga z trzech książek powstałych w ramach projektu HyPaTia przygotowana została przez zespół w składzie: Agata Adamiecka-Sitek, Agata Chałupnik, Krystyna Duniec, Ewelina Godlewska-Byliniak, Jagoda Hernik Spalińska, Joanna Krakowska, Katarzyna Kułakowska, Justyna Lipko-Konieczna, Agata Łuksza, Monika Żółkoś. Dokumentacja udziału kobiet w polskim życiu teatralnym od końca II wojny światowej do dzisiaj. Autorki proponują spojrzenie na teatr i jego okolice jako na bardzo specyficzny rynek pracy. Ich zdaniem statystyka mówi nam coś o szansach kobiet na awans czy samorealizację twórczą.

(Nie)świadomość teatru. Wypowiedzi i rozmowy

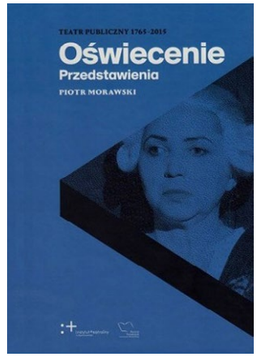
redakcja: Joanna Krakowska

ISBN: 978-83-63276-97-3
rok wydania: 2018
liczba stron: 268
oprawa: miękka ze skrzydełkami
cena: 20,00 zł

Trzecia z książek powstałych w ramach projektu HyPaTia to antologia kobiecej myśli teatralnej, która pozwala na usłyszenie kobiecego głosu nie tyle w pracy i dziele, ile w refleksji nad nimi, w autokomentarzach i wspomnieniach, w zapisie doświadczenia, w perspektywie metateatralnej, historycznej, instytucjonalnej i, nade wszystko, osobistej.
Autorki tekstów umieszczonych w tomie to aktorki, reżyserki, pedagożki, dyrektorki i inne kobiety teatru: Irena Babel, Izabella Cywińska, Stefania Domańska, Irena Eichlerówna, Halina Gallowa, Irena Górska, Halina Gryglaszewska, Ryszarda Hanin, Leonia Jabłonkówna, Zofia Jaremowa, Ida Kamińska, Elżbieta Karkoszka, Janina Kilian-Stanisławska, Barbara Krafftówna, Ewa Lassek, Zuzanna Łozińska, Maria Maj, Maria Malicka, Zofia Małynicz, Krystyna Meissner, Aleksandra Mianowska, Halina Mikołajska, Zofia Mrozowska, Stanisława Perzanowska, Anna Polony, Zofia Rysiówna, Krystyna Skuszanka, Aleksandra Śląska, Krystyna Tyszarska, Ewa Wójciak, Lidia Zamkow.

SERIA: TEATR PUBLICZNY. PRZEDSTAWIENIA 1765–2015

Seria wieńczyła realizowany w pięciu cyklach wykładów przez Instytut Teatralny i Instytut Sztuki PAN projekt autorskiej historii polskiego teatru od roku 1765 do dziś – historii przedstawień i historii przedstawiania spraw publicznych, w którym przedstawienia potraktowane zostały jako miejsce przecinania się wielu zjawisk artystycznych i jako punkt odniesienia dla publicznych debat i zjawisk spoza teatru.

Piotr Morawski

Oświecenie. Przedstawienia

współwydawnictwo: Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego, Wydział Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego

ISBN: 978-83-63276-77-5
rok wydania: 2017
liczba stron: 591
oprawa: twarda
cena: 69,90 zł

„Książka Piotra Morawskiego jest nowatorską próbą rewizji dotychczasowej interpretacji dramaturgii oświecenia w kategorii literatury dydaktycznej, w potocznym odczuciu mało atrakcyjnej teatralnie, silnie związanej z czasem swego powstania i przez to – poza kilkoma utworami z listy szkolnych lektur – skazanej na zapomnienie.
Rewizja ta stała się możliwa z kilku powodów: autor umieszcza analizowane dzieła w kontekście całej kultury i życia społecznego czasów oświecenia; ówczesne dyskusje teatralne ukazuje w perspektywie zadań kształtującej się instytucji teatru publicznego; w tematach podejmowanych przez Bielawskiego, Czartoryskiego, Bohomolca czy Wybickiego szuka źródeł polskiej nowoczesności i «polskiego projektu modernizacyjnego»; we współpracy z młodymi reżyserami współczesnymi sprawdza teatralne wartości wybranych” – Wojciech Dudzik.

Ewa Partyga

Wiek XIX. Przedstawienia

współwydawnictwo: Państwowy Instytut Wydawniczy, Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego, Instytut Sztuki PAN

ISBN: 978-83-64822-83-4
rok wydania: 2016

liczba stron: 535
oprawa: twarda

cena: 69,90 zł

Wiek XIX. Przedstawienia to druga książka z serii. Książka Ewy Partygi opowiada historię XIX-wiecznych przeobrażeń indywidualnej i zbiorowej tożsamości przez pryzmat siedmiu teatralnych przedstawień, które były magnesem przyciągającym i elektryzującym publiczność. Autorka pyta o rolę teatru w przemianach modernizacyjnych i emancypacyjnych, śledząc przemiany tematów aktora-obywatela, kobiety, nowych ludzi, widza-konsumenta, chłopów, Żydów i elit, i sprawdzając, czy i w jakim stopniu teatr okazał się sojusznikiem modernizacji, a w jakiej mierze jedynie sankcjonował istniejący stan rzeczy.

Krystyna Duniec

Dwudziestolecie. Przedstawienia

współwydawnictwo: Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego, Instytut Sztuki PAN, Uniwersytet SWPS

ISBN: 978-83-63276-79-9
rok wydania: 2017

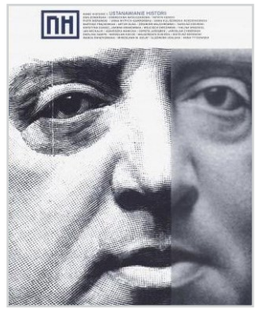
liczba stron: 578
oprawa: twarda

cena: 69,90

Dwudziestolecie. Przedstawienia to trzeci tom z serii. Książkę Krystyny Duniec można czytać jako syntezę dziejów teatru i zarazem podręcznik historii społecznej międzywojnia. Autorka proponuje niehierarchiczną historiografię teatru, zbudowaną nie według porządku arcydzieł, lecz idei społecznych. Tematem poszczególnych rozdziałów są rozmaite aspekty polskiej codzienności, sposób, w jaki rozprawiał o nich teatr. Wybrane przedstawienia są punktem wyjścia do refleksji na temat przemian cywilizacyjnych i obyczajowych, emancypacji kobiet, awansu społecznego robotników i chłopów, sytuacji mniejszości narodowych i narastania tendencji autorytarnych. Książka przynosi dynamiczny i pełen kontrastów obraz Polski międzywojennej jako kraju wielkich ambicji modernizacyjnych i skrajnej biedy, śmiałych projektów przebudowy społecznej i restrykcyjnej obyczajowości, formalnie zadekretowanych swobód i ich drastycznych ograniczeń.

SERIA NOWE HISTORIE

Nowe Historie to seria poświęcona współczesnym sposobom badania i opisywania dziejów teatru. Publikowane w niej książki podejmują refleksję nad tym, jak powstają historyczne narracje, jaką rolę odgrywają w nich źródła, pamięć i interpretacja oraz jak można na nowo odczytywać dobrze znane fakty i zjawiska. Seria otwiera historię teatru na nowe pytania, perspektywy i metody badawcze.

Nowe historie 1. Ustanawianie historii

redakcja: Agata Adamiecka-Sitek, Dorota Buchwald, Dariusz Kosiński

ISBN: 978-83-931155-0-1
rok wydania: 2010

liczba stron: 302
oprawa: miękka ze skrzydełkami

cena: 40 zł

W przekonaniu, że polska historia teatru potrzebuje nowego impulsu, Instytut Teatralny we współpracy z Katedrą Dramatu Uniwersytetu Jagiellońskiego zorganizował w 2009 roku konferencję zatytułowaną *Ustanawianie historii*. Historia teatru jako kreacja, rozpoczynając w ten sposób realizację programu o nazwie *Nowe historie – ku pluralizmowi metodologicznemu w historii teatru*. Jego zasadniczym celem było wzbogacenie i unowocześnienie polskiej historii teatru w jej aspekcie metakrytycznym i metodologicznym. Książka to pokłosie otwierającej program konferencji, do udziału w której zaproszeni zostali doświadczeni badacze, współtworzący przez lata polską historię teatru, a także młodzi naukowcy reprezentujący metodologie często nieobecne lub słabo reprezentowane w polskiej refleksji nad teatrem.

Nowe historie 02. Wymowa faktów

Redakcja: Agata Adamiecka-Sitek, Dorota Buchwald

ISBN: 978-83-63276-00-3
rok wydania: 2011
liczba stron: 211
oprawa: miękka ze skrzydełkami
cena: 27,00 zł

Książka jest pokłosiem drugiej konferencji z cyklu *Nowe historie*, którą Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego zorganizował wspólnie z Katedrą Dramatu UJ w 2010 roku. Jej celem było podjęcie refleksji nad faktami w dyskursie historycznoteatralnym, a także w domenie samego teatru rozumianego jako sztuka i jako praktyka społeczna, bo tu właśnie pojęcie faktu wydaje się wyjątkowo złożone i otoczone dodatkowymi trudnościami. Począwszy od pytania, co jest faktem historycznoteatralnym – premiera?, konkretne przedstawienie?, wypadek, do którego w jego trakcie doszło? – a skończywszy na problemie „faktyczności" w odniesieniu do złożonej i założonej fikcjonalności teatru Zachodu, historia teatru wydaje się ciekawym polem praktycznej refleksji nad zagadnieniem faktu.

Nowe historie 03. Nowe biografie

redakcja: Agata Adamiecka-Sitek, Dorota Buchwald

ISBN: 978-83-63276-15-7
rok wydania: 2012
liczba stron: 160
oprawa: miękka ze skrzydełkami
cena: 25 zł

Biografia – dziedzina akademickiej historiografii i gatunek literacki – to dzisiaj także źródło inspiracji, temat tekstów dramatycznych, przedstawień teatralnych, performansów. Biogramat jako tekst biograficzny pisany na scenę i bioteatr jako sposób performowania własnego lub cudzego życia to także odmiany biografii teatralnej. Wszystkie one znalazły się w polu zainteresowań autorów, których teksty złożyły się na ten tom.
Książka jest zbiorem różnorodnych „studiów przypadku", opartych na osobistych doświadczeniach autorów powstałych lub powstających książek biograficznych czy też monografii twórców teatralnych. Stawia pożyteczne pytania, a czasem udziela konkretnych odpowiedzi. Dotyczą one kwestii podstawowego warsztatu biografia, eksplorowania źródeł, gromadzenia materiałów, kryteriów ich selekcji, jak i problemów metodologicznych, filozoficznych czy etycznych.

część 3

PUBLIKACJE POZA SERIĄ

Magdalena Raszewska

Jan Paweł Gawlik i dekada Starego Teatru

ISBN: 978-83-67682-09-1
rok wydania: 2024
liczba stron: 146
oprawa: miękka
cena: 30,00 zł

Osoba Jana Pawła Gawlika, legendarnego dyrektora Starego Teatru w Krakowie, łączącego przez pewien czas tę funkcję z kierowaniem Teatrem TVP w Warszawie, mimo upływu lat budzi nie tylko zainteresowanie, ale i emocje badaczy polskiej społeczno-teatralnej historii. „Pogmatwany" życiorys, ale przede wszystkim oszałamiająca kariera Gawlika w peerelowskiej Polsce nie zostały dotąd w pełni opisane. Autorka odkrywa nieznane fakty z jego biografii, ujawnia polityczne konteksty objęcia przez Gawlika dyrekcji Starego Teatru. Pokazuje wewnętrzną sytuację w Starym Teatrze, przytaczając między innymi dokumenty z archiwów SB. Na podstawie zachowanej korespondencji naświetla relacje Gawlika z Kazimierzem Dejmkiem oraz odsłania kulisy jego odejścia z dyrekcji w roku 1981.

Ewa Michnik

Splątane losy. Opera Wrocławska w latach 1995/96–2015/16

fotografie: Marek Grotowski

ISBN: 978-83-67682-53-4
rok wydania: 2024

liczba stron: 655
oprawa: twarda

cena: 120,00 zł

„Obejmując stanowisko dyrektora, nie przypuszczałam, że zwiążę się z tym teatrem aż na ponad 20 lat, z czego – dziewięć to okres remontu zabytkowego budynku. Decydując się na pracę we Wrocławiu, wierzyłam, że moje doświadczenia zdobyte w poprzednich latach pomogą mi w rozwiązywaniu problemów, w organizacji pracy artystycznej w nietypowych warunkach, poprowadzeniu zespołów opery do osiągania dobrego poziomu artystycznego, rozbudzaniu ambicji artystycznych i chęci doskonalenia się pracowników w każdej dziedzinie operowej pracy. Tworząc program artystyczny, oparłam się również na tradycji polskiej sceny operowej we Wrocławiu, a także na tradycji repertuarowej związanej z zabytkowym budynkiem wrocławskiego teatru muzycznego z 1841 roku, w którym przyszło pracować powojennym zespołom Opery" – Ewa Michnik.

Ewa Michnik

Wrocławskie megaopery Ewy Michnik

fotografie: Marek Grotowski

ISBN: 978-83-66124-88-2
rok wydania: 2022

liczba stron: 508
oprawa: twarda

cena: 150,00 zł

Książka poświęcona jest historii spektakularnych przedstawień operowych realizowanych w latach 1997–2016 w ramach działalności Opery Wrocławskiej, nawiązujących do tradycji europejskich widowisk muzycznych „open air".
Opera Wrocławska wystawiła 43 tytuły operowe w formie megawidowisk operowych, przedstawiając je w 144 spektaklach z udziałem wybitnych artystów występujących na najważniejszych scenach świata. Publikacja zawiera obszerne materiały archiwalne, relacje i opinie 120 krytyków muzycznych, dziennikarzy i artystów w tym 65 zagranicznych. Wzbogacona o dokumentację fotograficzną, wpisuje się więc w potrzebę upamiętnienia tych wydarzeń i przekazania następnym pokoleniom.

Performing the Future. Institutions and Politics of Memory

redakcja: Nic Leonhard, Alan Jones, Jadwiga Majewska

ISBN: 978-83-67682-35-0
rok wydania: 2024

liczba stron: 360
oprawa: miękka ze skrzydełkami

cena: 79,00 zł

Zbiór tekstów, artykułów i analiz, które powstały w efekcie 33 konferencji SIBMAS zorganizowanej przez Instytut Teatralny w 2022 roku.
Celem książki jest refleksja nad relacjami między instytucjami – muzeami, archiwami, bibliotekami, instytutucjami teatralnymi i performatywnymi – a pamięcią, zwłaszcza nad tym, jak polityki pamięci wpływają na to, co jest zachowane, archiwizowane i jak budowana jest korelatywna pamięć sztuk performatywnych.
Od 1954 roku SIBMAS jest międzynarodową siecią wspierającą ochronę dziedzictwa sztuk performatywnych. Zrzeszając członków z 35 krajów, SIBMAS łączy osoby i instytucje w sposób praktyczny związane z gromadzeniem i ochroną teatraliów.

Zuzanna Berendt, Ludomir Franczak, Magdalena Franczak, Michał Fronk, Anna Majewska, Sára Märc, Ida Ślęzak

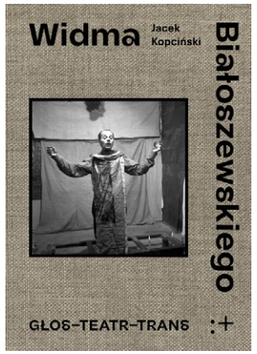
Look Around. Sense Around, Touch Around, Hear Around

ISBN: 978-83-67682-04-6
rok wydania: 2023

liczba stron: 204
oprawa: miękka

cena: 55,00 zł

Książka towarzysząca polskiemu pawilonowi na Wystawie krajów i regionów podczas Praskiego Quadriennale 2023. To mapa procesu badań artystycznych, który rozpoczął się w szczególnym miejscu: dawnej rzeźni położonej w dzielnicy Holeszowice, która ma swoją historię i pamięć, materialną specyfikę oraz ludzkich i nie-ludzkich mieszkańców. To książka, mapa, katalog, przewodnik, klaser do zbierania skarbów i kolektywny notatnik, w którym zebrano ślady zostawione przez bobry na drzewach rosnących wzdłuż Wełtawy, słowa, fragmenty łuszczących się fasad budynków rzeźni, obrazy, opisy metod pracy oraz ćwiczenia.

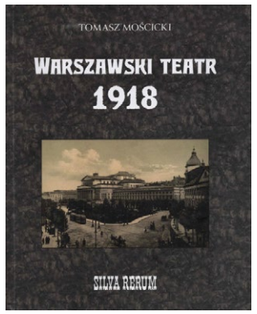

Jacek Kopciński

Widma Białoszewskiego. Głos-teatr-trans

ISBN: 978-83-67682-19-0
rok wydania: 2023
liczba stron: 232
oprawa: twarda
cena: 59,00 zł

Książka to zapis wieloletniej przygody intelektualnej, której sprawcą był Miron Białoszewski „do słuchu" – poeta rejestrujący na taśmie utwory własne i poetów romantycznych. Autor, znawca dramaturgii i teatru Białoszewskiego, bada te momenty transu akustycznego, wsłuchując się w głos poety. Oprócz szkiców poświęconych nagraniom poety, jego stosunkowi do twórczości Mickiewicza i tradycji romantycznej, książka zawiera m.in. interpretację cyklu *Frywole*, będącego zapisem transgresyjnego doświadczenia z pogranicza życia i śmierci oraz opis opartego na tekstach Białoszewskiego spektaklu *Pudełko*. Tom zamyka transkrypcja ścieżki dźwiękowej Gustawa zestawiona z tekstem dramatu Mickiewicza.

Tomasz Mościcki

Warszawski teatr 1918. Silva rerum

ISBN: 978-83-67682-23-7
rok wydania: 2023
liczba stron: 716
oprawa: twarda
cena: 70,00 zł

Kalendarium roku 1918 rozpoczyna się w okupowanej przez wojska niemieckie stolicy Priwislinskiego Kraju, a kończy w stolicy odrodzonego państwa polskiego. Poprzedza je rozdział opisujący sytuację teatrów warszawskich podczas I wojny światowej.
„Teatr jest ważnym składnikiem życia społecznego, jego obserwatorem, lecz i uczestnikiem. To skłoniło autora do nadania teatralnemu kalendarium formy odmiennej od tradycyjnych kronik, umieszczania obok informacji stricte teatralnych także i tych, które są świadectwem życia miasta: jego gospodarki, ważnych wydarzeń poza teatrami, czasem ciekawostek, a więc próby zbudowania silva rerum, szczególnej formy utrwalania przeszłości, w której różne wydarzenia pomieszczane są koło siebie – a to w nadziei, że stworzy to cząstkowy choćby obraz ówczesnego miasta" – Tomasz Mościcki.
Nagroda Rektora Uniwersytetu Warszawskiego w konkursie ACADEMIA 2024 dla najlepszej publikacji akademickiej w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych.

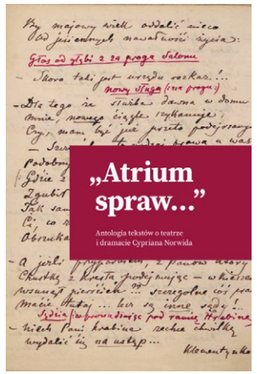

Współczesny dramat grecki. Antologia

wybór i tłumaczenie: Ewa T. Szyler

ISBN: 978-83-66124-91-2
rok wydania: 2023
liczba stron: 452
oprawa: miękka ze skrzydełkami
cena: 55,00 zł

Pierwsza polska antologia dramatu nowogreckiego w wyborze i przekładach Ewy T. Szyler – tłumaczki i promotorki kultury współczesnej Grecji w Polsce, wzbogacona komentarzami autorstwa cenionych greckich krytyków i badaczy teatru.
„Współczesna dramaturgia grecka wciąż czeka na polską odsłonę. Dlatego przed paru laty postanowiłam zbadać, jaka ta dramaturgia jest, przełożyć kilkanaście utworów i zainteresować nimi rodzime teatry. Przetłumaczone przeze mnie sztuki są zróżnicowane pod względem formy i tematyki. Starałam się pokazać to, co podoba się w Grecji, ale też to, co spodobało się mnie samej, co, moim zdaniem, mogłoby zaciekawić polską publiczność. W Polsce teatr Nowej Grecji nie wyszedł jeszcze z cienia teatru antycznego, który niezmiennie przyciąga uwagę polskich twórców, usypiając zarazem ich ciekawość współczesnej Hellady" – Ewa T. Szyler.

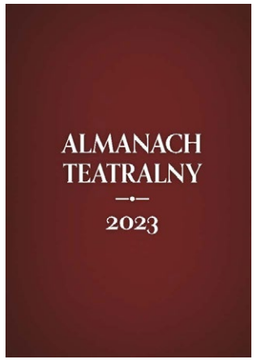

„Atrium spraw...". Antologia tekstów o teatrze i dramacie Cypriana Norwida

opracowanie i redakcja: Karol Samsel

ISBN: 978-83-6768-207-7
rok wydania: 2023
liczba stron: 416
oprawa: miękka ze skrzydełkami
cena: 45,00 zł

Książka jest pokłosiem Roku Norwidowskiego 2021 oraz cyklu czytań scenicznych *Od-czytywanie Norwida. Dramaty*, które odbywały się w Instytucie Teatralnym im. Zbigniewa Raszewskiego od sierpnia do grudnia 2021 roku. To ukazujący współczesny stan badań nad twórczością Cypriana Norwida zbiór studiów odzwierciedlających różnorodne aspekty jego dorobku jako dramaturga oraz projektodawcy nowatorskich rozwiązań teatralnych i metateatralnych. Autorzy zamieszczonych w tomie tekstów to m.in.: Agnieszka Bałdyga, Kazimierz Braun, Grażyna Halkiewicz-Wasyl, Dorota Jarząbek-Wasyl, Wiesław Rzońca, Krzysztof Trybuś, Agnieszka Ziołowicz.

Almanach teatralny 2023

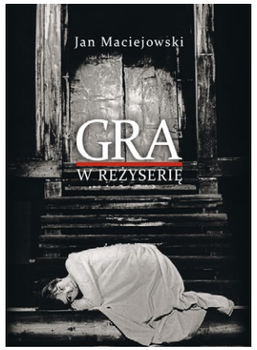
redakcja naukowa: Jarosław Komorowski

ISBN: 978-83-67682-34-3
rok wydania: 2023

liczba stron: 358
oprawa: twarda

cena: 39,00 zł

Tom obejmuje trzynaście artykułów, z których większość dotyczy historii polskiego dramatu i teatru, a także historii szkolnictwa teatralnego. Niektóre z nich kierują uwagę czytelnika w stronę różnych nurtów widowisk europejskich oraz azjatyckich. Kilka zawiera materiały źródłowe, które mogą stanowić inspirację dla przyszłych badaczy. W *Almanachu* znajdują się m.in. teksty takich znanych teatrologów oraz historyków teatru jak Janusz Degler, Edward Krasiński, Jan Michalik, Lech Sokół, Tomasz Mościcki.

Jan Maciejowski

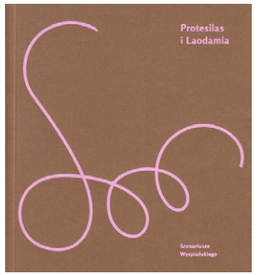
Gra w reżyserię. Od kształcenia do tworzenia

ISBN: 978-83-66124-82-0
rok wydania: 2022

liczba stron: 396
oprawa: miękka ze skrzydełkami

cena: 45,00 zł

Jan Maciejowski prezentuje w swojej książce unikalne refleksje, będące owocem ośmiu dekad obserwacji teatru i ponad siedemdziesięciu lat aktywnej pracy w tej dziedzinie. Jest zafascynowany sztuką teatru, co sprawia, że jego podejście to swoista mieszanka profesjonalnej analizy i emocjonalnego zaangażowania. Jego wrażenia z lat spędzonych na widowni tworzą historyczne świadectwo, które dokumentuje zmiany i rozwój teatru na przestrzeni czasu. Jego rola jako nauczyciela reżyserów i aktorów znajduje odzwierciedlenie w książce, która przybiera formę stylizowanego podręcznika czy samouczka, oferującego użyteczne wskazówki zarówno dla początkujących, jak i doświadczonych miłośników reżyserii.

Protesilas i Laodamia

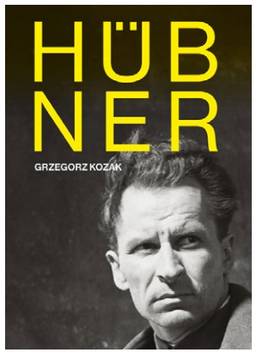
redakcja: Dorota Jarząbek-Wasyl

ISBN: 978-83-66124-76-9
rok wydania: 2022

liczba stron: 124
oprawa: miękka

cena: 45,00 zł

Edycja egzemplarza scenicznego krakowskiej prapremiery sztuki Stanisława Wyspiańskiego *Protesilas i Laodamia*, wystawionej 24 kwietnia 1903 roku w Teatrze Miejskim w Krakowie z udziałem Heleny Modrzejewskiej, podczas jej ostatnich występów na ziemiach polskich. Podstawą publikacji są dwa zachowane w Archiwum Artystycznym i Bibliotece Teatru im. Juliusza Słowackiego egzemplarze: rękopiśmienny odpis pierwotnej, autorskiej wersji tekstu oraz druk z 1901 roku opatrzony ingerencjami w tekst i uwagami inscenizacyjnymi z roku 1903. Na publikację składa się reprint podstawowej wersji z 1903 roku, uzupełniony o przytoczone na marginesach fragmenty oboczności/różnic tekstowych z egzemplarza rękopiśmiennego, zamieszczone na marginesach uwagi i komentarze edytorki, zachowany materiał ilustracyjny (rysunki z prapremiery).

Grzegorz Kozak

Hübner

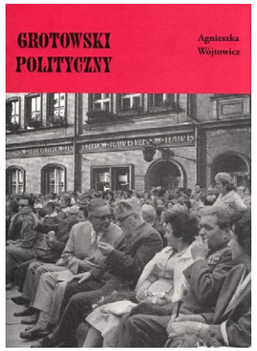
współwydawnictwo: Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego,
Fundacja Teatru Myśli Obywatelskiej im. Zygmunta Hübnera

ISBN: 978-83-6612-481-3
rok wydania: 2022

liczba stron: 656
oprawa: miękka ze skrzydełkami

cena: 69,00 zł

Pierwsza pełna biografia Zygmunta Hübnera, aktora, reżysera, dyrektora teatru, dramatopisarza, prezentująca zarówno jego dokonania zawodowe, jak i życie osobiste. Jest też portretem wielu znaczących dokonań polskiego teatru czterech dekad XX wieku. Autor przytacza publikacje bohatera książki, recenzje i opisy jego filmów i spektakli, wreszcie opowieści osób, które go znały i z nim współpracowały na różnych etapach jego życia. To rozmowy m.in. z Anną Seniuk, Ewą Dałkowską, Joanną Żółkowską, Elżbietą Kępińską, Krystyną Jandą, Kazimierzem Kaczorem, Wojciechem Pszoniakiem, Janem Nowickim, Olgierdem Łukaszewiczem, Jerzym Zelnikiem. Książka jest bogato ilustrowana zdjęciami zarówno z życia zawodowego, jak i prywatnego Zygmunta Hübnera.

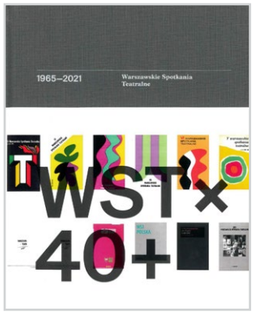

Agnieszka Wójtowicz

Grotowski polityczny

ISBN: 978-83-66124-48-6
rok wydania: 2022
liczba stron: 393
oprawa: miękka ze skrzydełkami
cena: 69,00 zł

Książka przedstawia nieznane dotąd dokumenty i materiały ukazujące wybrane fragmenty politycznej biografii Jerzego Grotowskiego oraz ich autorskie interpretacje. Ramy czasowe tej opowieści to lata 1955–1969. W czterech rozdziałach autorka naświetla cztery wątki: działalność polityczną Grotowskiego w krakowskim ruchu młodzieżowym podczas polskiego Października, okoliczności premiery *Studium o Hamlecie* w 1964 i działalność Estrad Publicystycznych w okresie opolskim oraz inwigilowanie zagranicznych stażystów (głównie Eugenia Barby) przez Służbę Bezpieczeństwa w latach 60. Zaangażowanie Grotowskiego w wydarzenia 1956 roku stało się dla niego istotną lekcją zrozumienia tego, co się dzieje po wojnie w kraju i szkołą „przetrwania" w systemie totalitarnym. Październik '56 miał bez wątpienia charakter inicjacyjny, ukształtował Grotowskiego jako polityka i stratega.

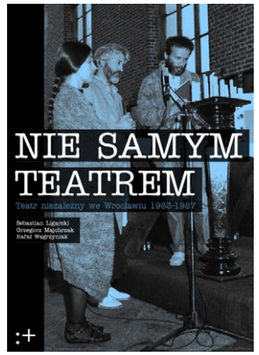

WST x 40 + Warszawskie Spotkania Teatralne 1965–2021

redakcja: Dorota Buchwald, Agnieszka Górnicka, Jadwiga Majewska, Wojciech Majcherek, Tadeusz Słobodzianek
współwydawnictwo: Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego, Teatr Dramatyczny m.st. Warszawy

ISBN: 978-83-963386-0-0
rok wydania: 2022
liczba stron: 843
oprawa: twarda z obwolutą
cena: 90 zł

Książka przypomina historię Warszawskich Spotkań Teatralnych, które zorganizowano po raz pierwszy w 1965 roku, a w ciągu 60 lat doczekały się tylko 45 edycji. Zawiera bogato ilustrowaną dokumentację pierwszych 40 edycji. Syntezę dziejów festiwalu przedstawia Barbara Osterloff, a Szymon Kazimierczak dopełnia ją opisem Małych WST, które stały się w ostatniej dekadzie nowym elementem programowym. Nieoczywisty komentarz tworzą także indywidualne wspomnienia ludzi związanych z festiwalem: aktorów, reżyserów, kuratorów, organizatorów, krytyków teatralnych i widzów: m.in. Jerzego Treli, Stanisława Radwana, Jerzego Radziwiłowicza, Mikołaja Grabowskiego, Macieja Wojtyszki, Anny Augustynowicz, Jana Klaty, Macieja Nowaka czy Magdaleny Raszewskiej.

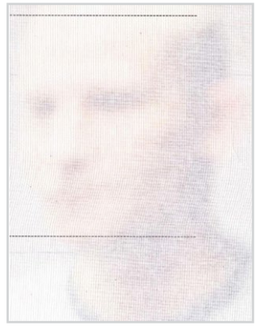
Sebastian Ligarski, Grzegorz Majchrzak, Rafał Węgrzyniak

Nie Samym Teatrem. Teatr niezależny we Wrocławiu 1983–1987

ISBN: 978-83-66124-80-6
rok wydania: 2022
liczba stron: 96
oprawa: miękka
cena: 35,00 zł

Książka prezentuje dzieje i dorobek niezależnego od władz PRL-u zespołu teatralnego Nie Samym Teatrem działającego w latach 1984–87 w katolickich kościołach Wrocławia oraz wielu innych miast polskich. Zawiera pełną dokumentację przedstawień oraz sylwetki twórców, a także świadectwa ich inwigilacji i prześladowań przez funkcjonariuszy komunistycznej Służby Bezpieczeństwa. Tekst ilustrują zdjęcia z przedstawień, wykonane przez członków zespołu NST i działającą poza zasięgiem komunistycznej cenzury Niezależną Agencję Fotograficzną Dementi oraz dokumenty ze zbiorów Instytutu Pamięci Narodowej.

2021

Bartek Warzecha

Bartek Warzecha / Przedstawienia

redakcja: Agnieszka Kubaś

ISBN: 978-83-6612-434-9
rok wydania: 2021
liczba stron: 102
oprawa: twarda
cena: 120,00 zł

Artbook *Bartek Warzecha/Przedstawienia* to swojego rodzaju „fotograficzny atlas" po świecie sceny, widowni i kulis, który zachęca do postawienia pytania o to, gdzie zaczyna, a gdzie kończy się teatr. Wyborowi zdjęć towarzyszy esej Łukasza Zaremby oraz wiersz Małgorzaty Lebdy.
Album otrzymał wyróżnienie na GRAND PRESS PHOTO w kategorii Photo Book of the Year 2021 oraz na FOTOFESTIWALU w konkursie na Fotograficzną Publikację Roku 2021 „za znakomite zwieńczenie wieloletniej pracy nad obserwacją i rozumieniem teatru, oraz za przełożenie tej wiedzy i obrazów w formę książki wciągającej widza w nowy/inny aspekt performatywności".

Teatr w pandemii

redakcja: Katarzyna Kalinowska, Katarzyna Kułakowska

ISBN: 978-83-66124-67-7
rok wydania: 2021
liczba stron: 264
oprawa: miękka
cena: 35,00 zł

Pierwsza monografia naukowa poświęcona w całości sytuacji teatru w czasie pandemii, pokazująca zarówno doświadczenie teatrów, jak i widzów. Jest zbiorem artykułów przygotowanych na podstawie badań polskiego teatru i życia teatralnego w czasie pandemii prowadzonych w 2020 roku przez interdyscyplinarne grona badaczy i badaczek. Jak piszą redaktorki, jej głównym celem i ambicją jest „zajrzenie w każdy zakamarek świata teatru i udokumentowanie jego kondycji w bezprecedensowym czasie pandemii".
Pierwsza część książki przedstawia perspektywę teatrów, składającą się z różnorodnych ujęć: od głosów osób zarządzających instytucjami kultury, przez pracowników i pracownice różnych działów i zespołów w teatrach, twórców i twórczynie, do osób prowadzących amatorskie grupy teatralne. Druga część dotyczy publiczności, wśród której znajdują się zarówno stali odbiorcy i odbiorczynie oferty teatralnej, jak i nowa, zrodzona w pandemii widownia, a także profesjonalni widzowie i widzki, czyli krytycy i krytyczki.

Ewa Bułhak

Legenda Grzegorzewskiego

ISBN: 978-83-66124-36-3
rok wydania: 2021
liczba stron: 334
oprawa: twarda
cena: 39,00 zł

Legenda Grzegorzewskiego to zbiór szkiców, z których wyłania się bardzo drobiazgowa – a przy tym fascynująca – mapa przedstawień Jerzego Grzegorzewskiego. Jej autorka Ewa Bułhak jest stróżem twórczości teatralnej reżysera. Tak jak poeta świat, tak ona od lat obserwuje, bada, analizuje, interpretuje, archiwizuje, prezentuje, a także edytuje dzieło Grzegorzewskiego. Jest to zajmujący i wnikliwy opis ożywionych na powrót scen i całych teatralnych sekwencji, wsparty ciekawą refleksją, rozwijaną zazwyczaj ze współczesnej perspektywy.
Bułhak działa jak kartografowie, dokumentując terytorium i odwzorowując je na mapie za pomocą systemu znaków. Ten skomplikowany pejzaż artystyczny wielkiego reżysera autorka nie tylko widziała na własne oczy, ale często wspólnie z nim przemierzała szlaki, na bieżąco budując archiwum wspólnych wędrówek.

2020

Adriana Świątek

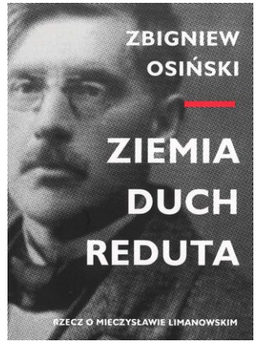
Huculskie peregrynacje weselne. Obrzęd weselny jako widowisko kulturowe

współwydawnictwo: Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego, Akademia Sztuk Teatralnych im. Stanisława Wyspiańskiego w Krakowie

ISBN: 978-83-66124-26-4
rok wydania: 2020
liczba stron: 378
oprawa: miękka
cena: 70 zł

Książka to rezultat systematycznych badań terenowych autorki prowadzonych na terytorium Ukrainy Zachodniej, na obszarze Huculszczyzny w latach 2011–17. W tym czasie uczestniczyła ona w obrzędach weselnych, wykonała kilka tysięcy fotografii, nagrała setki minut materiału filmowego, zarejestrowała i przetłumaczyła kilkanaście huculskich pieśni weselnych i opowiadań. W efekcie powstała monografia huculskiego obrzędu weselnego, będąca narracją antropologa widowisk. Narracja werbalna (opisowa i analityczna) przeplata się w książce z ikoniczną, na którą składa się 138 tablic z fotografiami oraz ilustrowany atlas kostiumów i rekwizytów widowiska weselnego.

2020

Zbigniew Osiński

Ziemia – duch – Reduta.
Rzecz o Mieczysławie Limanowskim

Współwydawnictwo: Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego, Słowo/obraz terytoria

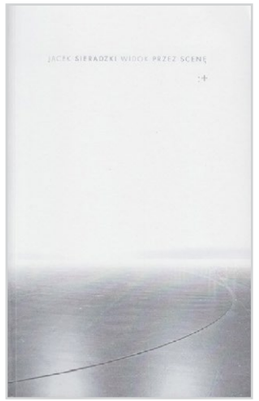
ISBN: 978-83-7453-510-6
rok wydania: 2020

liczba stron: 295
oprawa: miękka ze skrzydełkami

Cena: 50,00 zł

Trzon niniejszego tomu stanowi *Opowieść biograficzna o Limanowskim*, doprowadzona do 1930 roku. I choć nie została ona ukończona z powodu śmierci badacza, to czytelnicy znajdą w niej pasjonującą relację o niezwykłym człowieku, jego czasach, ludziach, z którymi stykał się w wielu miejscach Europy: we Lwowie, gdzie się urodził i gdzie potem studiował, w Szwajcarii, gdzie uczęszczał do szkół i gdzie alpejskie wycieczki obudziły w nim zainteresowanie geologią, w Zakopanem, gdzie spędził czternaście lat i stał się częścią zakopiańskiej legendy, we Włoszech, gdzie badał wulkany, w Moskwie, dokąd zagnały go wydarzenia I wojny światowej i gdzie poznał między innymi Konstantina Stanisławskiego, w Warszawie i Wilnie, gdzie wraz z Juliuszem Osterwą założył i prowadził teatr Reduta, najważniejsze obok odkryć geologicznych dzieło życia...

2019

Jacek Sieradzki

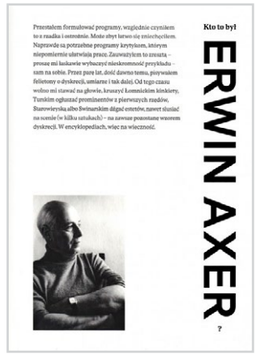
Widok przez scenę. Felietony teatralne 2008–2017

ISBN: 978-83-66124-07-5
rok wydania: 2019

liczba stron: 502
oprawa: miękka

cena: 35,00 zł

Pierwszy w dorobku wybitnego krytyka teatralnego tom jego tekstów, który gromadzi niewielki wycinek jego obfitego dorobku – wyłącznie felietony teatralne publikowane w miesięczniku „Odra" na przestrzeni dekady. Układają się one w subiektywną panoramę teatralnej dekady, której Sieradzki jest czułym i wnikliwym kronikarzem.
„Piszę o teatrze od 40 lat, obserwuję go jeszcze dłużej. Powiedziałem sobie kiedyś, że gdy się przyłapię na tym, iż wspomnienia z przeszłości będą mi przysłaniały i dezawuowały każdy dzisiejszy artystyczny twór – poszukam sobie innego zajęcia. Jeszcze do tego nie doszło. W 2008 roku Mieczysław Orski namówił mnie na pisanie do «Odry». Pomyślałem sobie wtedy, że, mając trochę więcej miejsca, niż go zwykle daje dziś prasa, spróbuję komentować życie sceniczne, podkładając pod opisy współczesnych dzieł swoją pamięć, swoje doświadczenie, swoją edukację z lat 70., czasu bardzo specyficznego w polskim teatrze i bardzo odmiennego od zdarzeń dzisiejszych" – Jacek Sieradzki.

Kto to był Erwin Axer?

redakcja: Paweł Płoski, Michał Smolis

ISBN: 978-83-66124-24-0
rok wydania: 2019

liczba stron: 450
oprawa: miękka ze skrzydełkami

cena: 36,00 zł

Tytułowe pytanie książki nawiązuje do tekstu *Kto to jest Erwin Axer* z 1975 roku autorstwa Jerzego Koeniga i było punktem wyjścia ogólnopolskiej konferencji naukowej zorganizowanej w dniach 20–21 października 2017 przez Wydział Wiedzy o Teatrze Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza i Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego w Warszawie w ramach obchodów 100-lecia urodzin Erwina Axera, reżysera, wieloletniego dyrektora warszawskiego Teatru Współczesnego, pedagoga, pisarza. Pokonferencyjny tom artykułów obejmuje wątki z biografii Axera, uważnego świadka historii XX wieku i koncentruje na głównych polach jego zawodowej aktywności: reżyserii, kierowaniu teatrem, pisarstwie.

2018

Tomek Tyndyk

Teatr

redakcja: Agnieszka Kubaś
przekład: Jan Szelągiewicz, Bartosz Wójcik

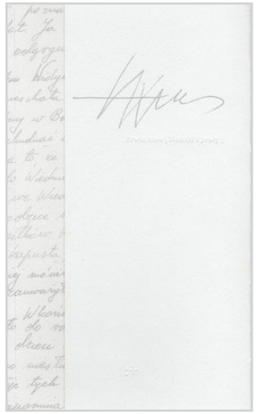
ISBN: 978-83-63276-85-0
rok wydania: 2018

liczba stron: 152
oprawa: twarda

cena: 80 zł

Album, wydany w języku polskim i angielskim, zawiera fotografie Tomka Tyndyka z lat 2014–2017, wykonane podczas prób i eksploatacji spektakli TR Warszawa (*Cokolwiek się zdarzy, kocham cię, Anioły w Ameryce, Portret Doriana Graya, Miasto snu, Męczennicy, Robert Robur, Druga kobieta, Holzwege*) oraz produkcji Nowego Teatru *(A)pollonia*. Książka zawiera także teksty krytyczne Iwony Kurz i Pawła Mościckiego oraz inspirowaną fotografiami jednoaktówkę Macieja Pisuka *Kto patrzy*. Tyndyk-fotograf przygląda się procesowi powstawania spektaklu, stara się zarejestrować miejsca, przedmioty i ludzi w intymnym procesie kreacji. Ujawnia to, co nienazwane, osobiste, często niewidoczne.
„Teatr czasem podsuwa jakieś tropy, innym razem je zaciera; osłania coś albo coś przed nami ukrywa. Także o nas samych. Chciałem uchwycić tę wąską szczelinę między tym, co niedostępne, a co za chwilę może zostać ujawnione" – Tomek Tyndyk.

2017

Erwin Axer. Notatki z pracy

wybór i redakcja: Agnieszka Rabińska

ISBN: 978-83-63276-86-7
rok wydania: 2017

liczba stron: 244
oprawa: miękka ze skrzydełkami

cena: 30,00 zł

Notatki z pracy to zbiór wypowiedzi Erwina Axera o teatrze i reżyserii, przygotowany z okazji 100-lecia urodzin artysty. Składa się z tekstów rozproszonych w czasopismach fachowych oraz z kilku dotąd niepublikowanych. Są to teksty o różnym charakterze – artykuły, wystąpienia na konferencjach naukowych w Polsce i za granicą, opisy przedstawień, a także wykład inauguracyjny wygłoszony w krakowskiej PWST na otwarciu roku akademickiego 1988/1989 i ukazujący się po raz pierwszy *Szkic do autobiografii*.

2015

HUECKEL/TEATR.
Album fotografii teatralnej Magdy Hueckel

redakcja: Agata Adamiecka-Sitek
koncepcja i wybór zdjęć: Wojciech Nowicki i Magda Hueckel

ISBN: 978-83-63276-45-4
rok wydania: 2015

liczba stron: 272
oprawa: twarda

cena: 30,00 zł

Monograficzny album fotografii z kilkudziesięciu najważniejszych przedstawień teatralnych ostatnich lat w autorskiej narracji fotografki i kuratora. Autorka zapożycza obrazy z różnych przedstawień i tworzy z nich kolaż, buduje z nich własną opowieść o współczesnym teatrze. Mając świadomość dokumentalnej funkcji fotografii teatralnej, zdaje się badać, czy jest ona w stanie funkcjonować w oderwaniu od spektakli. „Gdy fotografuję teatr, staram się być zawsze wierna twórcom. Fotografuję dla zespołu ludzi, który stworzył przedstawienie; moim zadaniem jest zachować ich pracę, oddać jej sens, klimat, utrwalić przekaz. Nie buntuję się wobec swojej pozycji" – Magda Hueckel.

Nikt mnie nie zna, czyli Fredro niekanoniczny

redakcja: Agata Adamiecka-Sitek

ISBN: 978-83-63276-48-5
rok wydania: 2015

liczba stron: 336
oprawa: miękka ze skrzydełkami

cena: 30,00 zł

Książka jest wynikiem projektu realizowanego w Instytucie Teatralnym w latach 2013–2015, który obejmował konferencję naukową oraz osiem scenicznych czytań komedii Fredry, przygotowanych przez reżyserów młodego i średniego pokolenia. Zawiera różnorodne interpretacje, które wykorzystują współczesne metody badawcze i odkrywają nieznane dotąd aspekty tekstów Fredry. Wiele z tych interpretacji stało się inspiracją dla twórców czytań. W tomie znalazły się wystąpienia uczestników konferencji (Dobrochna Ratajczakowa, Edward Kasperski, Halina Waszkiel, Łucja Iwanczewska, Małgorzata Sugiera, Patryk Kencki, Dariusz Kosiński, Piotr Olkusz, Grzegorz Stępniak, Agata Chałupnik, Dorota Siwicka) oraz rozmowy z realizatorami czytań scenicznych.

Akademia Ruchu. Teatr

redakcja: Tomasz Plata
współwydawnictwo: Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski,
Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego, Instytut Sztuk Performatywnych

ISBN: 978-83-63276-47-8
rok wydania: 2015

liczba stron: 303
oprawa: twarda

cena: 38,00 zł

Publikacja gromadzi teksty poświęcone siedmiu najważniejszym przedstawieniom teatralnym jednego z najważniejszych polskich teatrów eksperymentalnych ostatnich kilkudziesięciu lat – od *Życia codziennego po Wielkiej Rewolucji Francuskiej* po *Piosenkę*. Akademia Ruchu czerpała z doświadczeń sztuk wizualnych, tańca współczesnego i awangardowej muzyki, nigdy nie tracąc z pola widzenia sfery polityki i życia społecznego. Zbiór jest próbą uzupełnienia historii polskiego teatru o nowe wątki, a równocześnie przypomnienia tradycji, która powinna stać się ważnym punktem odniesienia także dla najmłodszego pokolenia rodzimych teatralnych eksperymentatorów.

Faktomontaże Leona Schillera

redakcja: Anna Kuligowska-Korzeniewska

ISBN: 978-83-63276-43-0
rok wydania: 2015

liczba stron: 372
oprawa: miękka ze skrzydełkami

cena: 25,00 zł

Krzyczcie, Chiny! Siergieja Trietiakowa, *Polityka społeczna R.P.* Aleksandra Wata i *Cjankali* Friedricha Wolfa to najgłośniejsze z przedstawień Leona Schillera określanych mianem faktomontaży czy reportaży scenicznych. Książka przynosi nowe tłumaczenia i polskie pierwodruki tekstów. Towarzyszą im rekonstrukcje Schillerowskich inscenizacji i ich burzliwej recepcji oraz szkice biograficzne, pokazujące postawy, twórcze strategie i życiowe doświadczenia Aleksandra Wata, Friedricha Wolfa i Siergieja Trietiakowa. Wśród autorów opracowań: Anna Kuligowska-Korzeniewska, Anna R. Burzyńska,, Małgorzata Leyko, Katarzyna Osińska, Roman Pawłowski, Tomas Venclova.

Wojciech Krukowski

Tyle lat, co Polska Ludowa albo 45 lat od wtorku

współwydawnictwo: Centrum Sztuki Współczesnej, Instytut Teatralny, Instytut Sztuk Performatywnych

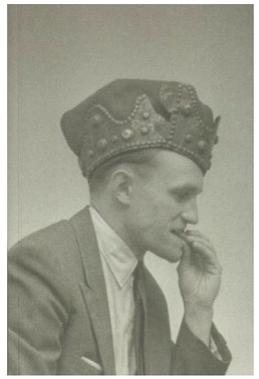
ISBN: 978-83-63276-42-3
rok wydania: 2015

liczba stron: 206
oprawa: miękka

cena: 25,00 zł

Tyle lat, co Polska Ludowa albo 45 lat od wtorku to kilkaset krótkich prozatorskich fragmentów, obrazów wydobytych pod koniec życia z pamięci przez jednego z najważniejszych twórców teatru eksperymentalnego w Polsce. Wojciech Krukowski autobiografię spisywać zaczął w ostatnich miesiącach życia. Zaledwie niewielką część materiału pozostawił w formie zredagowanej. Resztę – w postaci odręcznych notatek. Na użytek publikacji zostały one zredagowane i ułożone w porządku najprostszym – chronologicznym. Ułożyły się w niezwykłe świadectwo konsekwencji, ale i nieustannej gotowości na zmianę. Wszystko razem na tle wielkiej i małej historii, wpisane w kontekst 45 lat Polski Ludowej.

2014

Raszewski dzisiaj czytany

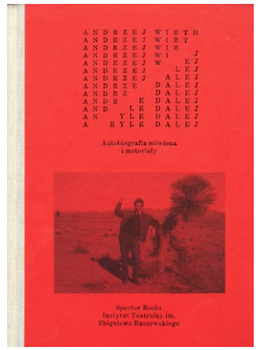
redakcja: Agata Adamiecka-Sitek, Dorota Buchwald

ISBN: 978-83-63276-31-7
rok wydania: 2014

liczba stron: 335
oprawa: miękka

cena: 30,00 zł

„Zbigniew Raszewski położył dla polskiej nauki o teatrze zasługi zupełnie wyjątkowe. Ugruntował mianowicie w Polsce historię teatru jako naukę w całym tego słowa znaczeniu, czyli jako samodzielną, świadomą swych zadań i swoich odrębności badawczych dyscyplinę naukową" – prof. Bohdan Korzeniewski.
Książka jest pokłosiem zorganizowanej w grudniu 2012 roku konferencji naukowej, w której badacze teatru, dramatu, performansów i przedstawień kulturowych różnych generacji i szkół podjęli krytyczny dialog z dorobkiem Raszewskiego – najwybitniejszego polskiego historyka teatru, jednej z największych postaci polskiej humanistyki drugiej połowy XX wieku, patrona Instytutu Teatralnego i twórcy teatrologii jako odrębnej dyscypliny. Prace i postawa Raszewskiego stanowią wciąż mistrzowskie, dla wielu wzorcowe, połączenie wiedzy, erudycji, dokładności, ale i odwagi w formułowaniu wniosków czy oryginalności myśli.

Andrzej Wirth

Byle dalej. Autobiografia mówiona i materiały

redakcja: Thomas Irmer
współwydawnictwo: Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego, Spector Books Leipzig

ISBN: 978-83-63276-02-7
rok wydania: 2014

liczba stron: 354
oprawa: twarda

cena: 50 zł

Byle dalej to książka, w której Andrzej Wirth – teatrolog, krytyk teatralny, tłumacz, propagator polskiego teatru za granicą i zachodniego teatru w Polsce, prekursor teatrologii praktycznej; twórca pojęcia teatru postdramatycznego rozwijający autorską koncepcję teatrologii stosowanej, założyciel Instytutu Teatrologii Stosowanej w Giessen – sumuje swoje życiowe i artystyczne doświadczenia. Autobiografię opowiedzianą w rozmowie z Thomasem Irmerem uzupełnia wybór 16 tekstów krytycznych i teoretycznych Wirtha (14 z nich to eseje po raz pierwszy przetłumaczone na język polski).

Maria i Edmund Wiercińscy

Wiercińscy. Korespondencja. Tom 1: 1925–1944. Tom 2: 1946–1957.

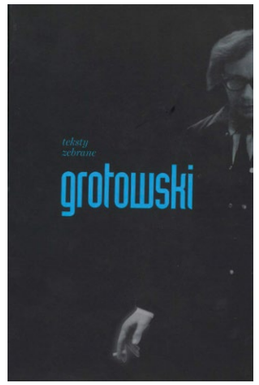
redakcja: Marek Piekut

ISBN: 978-83-63276-28-7
rok wydania: 2014

liczba stron: 686, 1169
oprawa: miękka

cena: 70,00 zł
pakiet

Dwutomowe wydanie korespondencji Edmunda Wiercińskiego z żoną Marią z lat 1926–52, zawierająca także ich listy do córki – Ewy Smołki z lat 1930–57 oraz listy Mieczysława Wiercińskiego, Zeszyty wojenne Edmunda Wiercińskiego i wspomnienia Marii Wiercińskiej, pisane po śmierci męża.
Listy Edmunda i Marii Wiercińskich przygotował do druku, opatrując przypisami i wstępem Marek Piekut. To niezwykłe świadectwo życia i pracy dwojga wybitnych ludzi teatru, będące także niezwykłą kroniką polskiej rzeczywistości lat międzywojennych i pierwszego powojennego dziesięciolecia. Indeks nazwisk, przygotowany w 2026 r., dostępny jest w Encyklopedii Teatru Polskiego (pdf).

Jerzy Grotowski

Teksty zebrane

redakcja: Agata Adamiecka-Sitek, Mario Biagini, Dariusz Kosiński, Carla Pollastrelli, Thomas Richards, Igor Stokfiszewski
współwydawnictwo: Instytut im. Jerzego Grotowskiego, Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego, Krytyka Polityczna

ISBN: 978-83-63855-17-8
rok wydania: 2012

liczba stron: 1131
oprawa: twarda

cena: 59,90 zł

Pierwsza całościowa edycja dorobku tekstowego Jerzego Grotowskiego, prezentująca jego biografię twórczą i intelektualną zapisaną własnymi słowami.
Książka zawiera łącznie 138 tekstów: artykuły i eseje, autoryzowane transkrypcje wystąpień publicznych i wykładów, rozmowy i wywiady. Wśród nich 37 pozycji nie było dotychczas publikowanych po polsku, zaś 17 to światowe pierwodruki (m.in. prace dyplomowe pisane na zakończenie studiów aktorskich i reżyserskich). Oprócz tekstów należących do kanonu wypowiedzi artysty, tom przynosi także publikacje dotychczas trudno dostępne i prawie nieznane (np. wystąpienia polityczne z czasów zaangażowania Grotowskiego w antystalinowskich organizacjach młodzieżowych w 1957 roku).

Frederic Martel

Theater. O zmierzchu teatru w Ameryce

ISBN: 978-83-63276-03-4
rok wydania: 2012

liczba stron: 251
oprawa: miękka

cena: 30,00 zł

Książka jest esejem naukowym o walorach popularyzatorskich. Na tle historycznych epok autor kreśli sylwetki postaci ważnych dla kształtowania i rozwoju amerykańskiego systemu teatralnego – reżyserów, producentów, dramatopisarzy. Opisuje powstanie i ewolucję instytucji teatralnych, pokazuje, jak na przestrzeni dekad, podczas kolejnych prezydentur, zmieniała się rola państwa w finansowaniu tej sfery życia kulturalnego. Odpowiadając na pytanie o strukturę i finansowanie amerykańskiego teatru, wskazuje na te elementy polityki fiskalnej, które spowodowały komercjalizację scen instytucjonalnych. Szczegółowo omawia także działalność uniwersytetów, fundacji, organizacji non profit. Wskazując mechanizmy, które doprowadziły do upadku teatru w USA, ostrzega Europę przed automatycznym absorbowaniem amerykańskich rozwiązań ekonomicznych w sferze kultury.

Jerzy Grzegorzewski

Rekonstrukcje. Wybrane adaptacje prozy z lat 1963–2005

redakcja: Ewa Bułhak, Mateusz Żurawski

ISBN/ISSN:
978-83-63276-49-2
rok wydania: 2015/2018

liczba stron:
139, 178, 124, 152, 188
oprawa: 5 książek w miękkich okładkach w kartonowym etui

cena: 120 zł

Rekonstrukcje to trzeci – i ostatni – tom edycji krytycznej (pod redakcją Ewy Bułhak i Mateusza Żurawskiego) scenariuszy autorskich Jerzego Grzegorzewskiego. Obejmuje cztery albumy z wybranymi adaptacjami tekstów prozatorskich i poetyckich: *Amerykę* według Franza Kafki (1973), *Śmierć w starych dekoracjach* i *Złowionego* według Tadeusza Różewicza (1978, 1993), *Śmierć Iwana Iljicza* według Lwa Tołstoja (1991) i *Hamleta* Stanisława Wyspiańskiego (2004), a także aneks, zawierający rekonstrukcję studenckiego spektaklu *Niejaki Piórko* według Henriego Michaux (1963) i notatki do niezrealizowanej inscenizacji *Czarodziejskiej góry* według Thomasa Manna (2005).

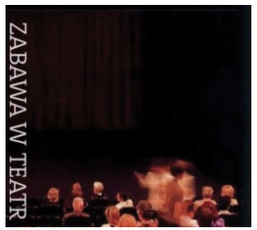
Jerzy Grzegorzewski

Improwizacje. Scenariusze autorskie z lat 1994–2005

redakcja: Ewa Bułhak, Mateusz Żurawski
współwydawnictwo: Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego, Teatr Studio im. Stanisława Ignacego Witkiewicza, Teatr Narodowy

ISBN: 978-83-63276-20-1
rok wydania: 2014
liczba stron: 189, 177, 166, 157
oprawa: 4 książki w miękkich okładkach w kartonowym etui
cena: 30 zł

Improwizacje to drugi tom edycji krytycznej scenariuszy Jerzego Grzegorzewskiego. Obejmuje cztery albumy, zawierające pięć tekstów z lat 1994–2005: *Sonatę epileptyczną* i *Jagogogo kocha Desdemonę – Cztery komedie równoległe, La Bohème, Halkę Spinozę albo Operę utraconą* oraz *Onego. Drugi Powrót Odysa* i zapis ich scenicznych realizacji. Każdy scenariusz, poprzedzony obszernym wstępem, opatrzony rozbudowanym aparatem krytycznym, który uwzględnia kolejne warianty tekstu oraz odkrywa jego źródła i inspiracje, jest bogato zilustrowany m.in. fotografiami autorstwa Wojciecha Plewińskiego, Zygmunta Rytki, Tet Lagemaat i Barbary Sieroslawski, a także szkicami reżysera.

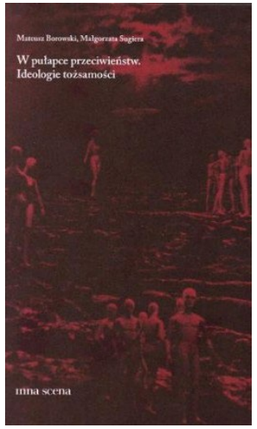

Zabawa w teatr / Playing with Theatre

redakcja: Dorota Buchwald, Ewa Dąbek-Derda, Jerzy Juk Kowarski

ISBN: 978-83-63276-04-1
rok wydania: 2012
liczba stron: 861
oprawa: twarda
cena: 30 zł

Album poświęcony pracy artystycznej jednego z najwybitniejszych współczesnych polskich scenografów – Jerzego Juka Kowarskiego. Niekonwencjonalna opowieść o czterdziestu latach twórczości, która zaowocowała ponad osiemdziesięcioma inscenizacjami, przygotowanymi we współpracy z najwybitniejszymi reżyserami – głównie Jerzym Jarockim. Większość z tych przedstawień to spektakle stanowiące fundament współczesnej historii polskiego teatru. Dwujęzyczna, polsko-angielska, 860-stronicowa publikacja, składa się z trzech części: pięciu tekstów analitycznych, opowieści wizualnej – zbudowanej z 944 zdjęć, projektów, szkiców, rysunków, bazgrołów – z kluczem informacyjno-interpretacyjnym oraz czterech rozmów z bohaterem.
Zabawa w teatr jest też metapowieścią o książce – ma oryginalną narrację wewnętrzną, która pozwoli czytelnikowi wytyczyć własne ścieżki lektury i odnajdywać ukryte na różnych poziomach sensy i symbole.

Mateusz Borowski, Małgorzata Sugiera

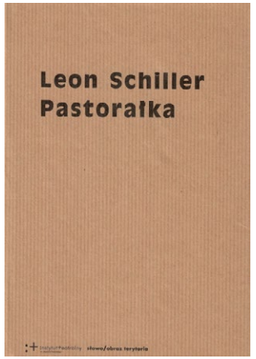
W pułapce przeciwieństw. Ideologie tożsamości

współwydawnictwo: Wydawnictwo TRIO, Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego

ISBN: 978-83-7436-316-7
rok wydania: 2012
liczba stron: 372
oprawa: miękka ze skrzydełkami
cena: 30 zł

Monografia podejmuje jedno z najistotniejszych zagadnień współczesnej humanistyki – kwestię tożsamości – ujmując ją w parach dychotomicznych pojęć, które wyznaczają granice koncepcji świata i człowieczeństwa, rozwijanych w zachodniej tradycji myśli metafizycznej: człowiek/zwierzę, człowiek/maszyna, kobieta/mężczyzna, dziecko/dorosły, swój/obcy, żywi/umarli. W każdym z rozdziałów możemy prześledzić zarówno konstrukcję, jak i możliwą destabilizację tego fundamentalnego binaryzmu, dokonywaną w przestrzeni sztuki, rozumianej jako swoisty wehikuł tożsamości. Podręcznik mieści się w nurcie interdyscyplinarnej humanistyki i jest przeznaczony dla studentów kulturoznawstwa, teatrologii, literaturoznawstwa, wszystkich dziedzin historii sztuki, a także socjologii.

2005

Leon Schiller

Pastorałka

współwydawnictwo: Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego, Słowo/obraz terytoria

ISBN: 83-7453-740-X
rok wydania: 2005

liczba stron: 412
oprawa: twarda z obwolutą

cena: 25 zł

Reprint wydanej w roku 1931 roku i przez kilkadziesiąt lat niewznawianej sztuki Leona Schillera, złożonej z najpiękniejszych polskich kolęd i pastorałek.
Tekst ten nawiązuje do średniowiecznej tradycji misteryjnej, a także do zapominanych już form ludowego teatru jasełkowo-szopkowego. Jest często określany mianem „cudu polskiego teatru".
„Schillerowska *Pastorałka* – pisze w posłowiu Jerzy Timoszewicz – jak dawniej wędruje po scenach dramatycznych i lalkowych. Pełni swoją funkcję okolicznościowego przedstawienia bożonarodzeniowego (...). Zdarza się, że gubi wśród różnych konstrukcji i dekonstrukcji reżysersko-scenograficznych swój wdzięk i liryzm oraz – co niebagatelne – wyraz religijny. (...) Trwa jednak przecież na polskich scenach i zapewne nieprędko je porzuci. Nie darmo Czesław Miłosz nazwał *Pastorałkę* dziełem «równie sięgającym w rdzeń polszczyzny jak *Pan Tadeusz*».
Książka została wzbogacona o spis, obejmujący realizację *Pastorałki* Leona Schillera w polskich teatrach zawodowych – dramatycznych, lalkowych, muzycznych, w teatrze radiowym i telewizyjnym – w latach 1922–2003.

Księgarnia
Instytutu Teatralnego
im. Zbigniewa Raszewskiego

prospero.e-teatr.pl

Księgarnia stacjonarna w siedzibie Instytutu czynna:
pn. – pt.: 10:00 – 18:00
ul. Jazdów 1
00-467 Warszawa

KONTAKT:
tel. +48 22 501 70 01
ksiegarnia@instytut-teatralny.pl

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Publikacje sfinansowane ze środków
Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego

:nstytut+eatralny